

DACIA

2 Lei

Ziarul de afirmare românească al Tinutului Timiș — Apare sub egida Astei Bănățene

Șefredactor:
ROMULUS P. ROȘU

Abonamente: Anual 500 lei, pe 6 luni 300 lei. Pentru țărani, preoți și învățători 300 lei. Pentru întreprinderi 2000 lei.

Director administrativ:
Dr. NICOLAE ILIEȘIURedacția și administrația:
Timișoara I.
Str. Lonovici No. 2Telefon:
Redacția și administrația 12-66
Tipografia 14-69

Avioanele engleze au violat neutralitatea Belgiei

Englezii au doborât un avion belgian

Germanii au zburat cu avioanele peste teritoriul Olandei

Bruxelles, 10 (Rador). — Corespondentul D. N. B. transmite: ministerul apărării naționale comunică:

Noaptea trecută, pe deasupra teritoriului belgian, au sburat avioane straine, din care trei au fost urmărite de forțele noastre aeriene. Un avion de bombardament britanic a fost siliț să aterizeze. Un alt avion englez, tot de bombardament, impresurat de două din avioanele belgiene de vânătoare, a fost so-

mat prin gloanțe luminoase să aterizeze. Un avion belgian de vânătoare, împotriva căruia unul din aparatele urmărite deschisese focul a fost doborât. Cei doi ocupanți s'au salvat cu parașutele, însă au fost răniți. Guvernul belgian a făcut un energic demers de protestare, pe lângă guvernul englez, împotriva acestei violări a neutralității Belgiei.

GERMANII AU VIOLAT TERITORIUL OLANDEZ
Amsterdam, 10 (Rador). — Biroul

de presă oficial, publică următorul comunicat:

Serviciul de presă al guvernului anunță: serviciul apărării aeriene a semnalat între orele 1 și 2 după amiază, sburând la Limburg, peste teritoriul Olandez un avion german. Avionul purta semnul forțelor aeriene germane. Ministerul Olandei la Berlin a primit ordin să facă demersuri pentru a împiedeca încălcarea neutralității.

.. IAR ENGLEZII TERITORIUL DANEMARCEI

Copenhaga, 10 (Rador). — D. N. B. Dis de dimineață, avioane britanice de bombardament, venind dinspre Slyt, au fost zărite în apropiere de Tondern.

Se spune că era vorba, probabil, de aceleași escadrile engleze, pe care apărarea anticariană germană le-a respins. Aceasta este a treia violare a neutralității, în curs de o săptămână.

„Germania este astăzi țara cea mai bine înarmată din lume“

**Discursul mareșalului Göring în fața
muncitorilor germane**

Berlin, 10 (Rador). — Mareșalul Göring a ținut Sâmbătă, un discurs în fața muncitorilor din industria armamentului. Iată rezumatul discursului:

Reichul a făcut o ofertă unică pentru asigurarea unei păci durabile, cerând numai revenirea unui oraș german la patria mamă și stabilirea unor comunicații între Reich și Prusia Orientală. Guvernul polon a refuzat. Dece? În spatele Poloniei se ridică umbra aceluși imperiu, care a zădărnicit totdeauna rosturile Germaniei. Anglia a împins Polonia la război.

În Polonia, armata germană face minuni. Toți cei cari cred că pot ataca Reichul, să se considere avertizați. Aviatorii englezi au sburat pe deasupra Germaniei, pentru a arunca manifeste. Să bage de seamă, să nu arunce din greșală bombe în loc de manifeste, căci revanșa noastră ar fi fulgerătoare. Când Polonia va fi învinsă, Germania nu va

mai fi amenințată de pe două fronturi. Adversarii noștri vor avea atunci de a face cu întreaga forță armată germană. Germania este astăzi țara cea mai bine înarmată, în toată lumea.

Dacă va fi nevoie vom duce o luptă ca-

re va depăși tot ce a cunoscut istoria până astăzi. Și mai este un lucru de neînchipuit, ideea că am putea să capitulăm. Acceptăm, toate sacrificiile, toate lipsurile, dar nu vom accepta niciodată un dictat cum a fost cel dela Versailles.

RUSIA SOVIETICĂ cheamă sub arme rezerviștii

Moscow, 10 (Rador). — D. N. B. transmite: Informații din diferite izvoare, arată că mai multe contingente de rezerviști au fost chemați sub drapel, cu începere de Vineri, pe teritoriul Uniunii Sovietelor.

Este vorba de ofițeri de rezervă și de oameni din diferite contingente, cari au părăsit serviciul militar activ, de cinci până la zece ani. Concentrații, în tinută de campanie au plecat în direcții necunoscute.

Explozie formidabilă într'o magazie din gara Simeria Patru răniți și un mort

Simeria 10, (SIR). — Eri, pe când se descărca în stația Simeria un vagon de cisterne cu 11 mii kgr. benzină, s'a produs o groaznică explozie în pivnița magaziei.

Explozia a provocat prăbușirea a ju-

mătate din clădirea magaziei, împreună cu instalația de benzină care a ars complet. Clădirea portarului a suferit și ea. Pompierii stației și cei veniți din Deva au reușit să localizeze focul. Sunt patru răniți și un mort.

Generalul Weygand a plecat dela Beyruth la Ankara

ANKARA 10 (RADOR). VENIND DELA BEYRUTH GENERALUL WEYGAND A SOSIT LA ANKARA UNDE A FOST PRIMIT DE GENERALUL VOIRIN, ATĂȘATUL MILITAR FRANCEZ ÎN NUMELE AMBASADEI FRANTEI. CALATORIA GENERALULUI LA ANKARA ARE UN CARACTER PARTICULAR.

Generalul Gort șeful corpului de expediție englez pe continent

Londra, 10 (Rador). — Se anunță că generalul Gort a fost numit comandant șef al corpului de expediție englez pe continent.

Pe de altă parte, „Daily Telegraph” scrie, că efectivele armatei franceze vor atinge în curând cifra de șase milioane de oameni.

Sovietele vor interzice exportul de mărfuri

Moscow, 10 (Rador) Consiliul Comisariilor Poporului a autorizat departamentul comerțului extern să limiteze sau să interzică exportul de mărfuri sovietice și să oprească livrarea mărfurilor deja expediate din Uniunea Sovietelor către țările care prin orice fel de masuri vor crea condițiuni defavorabile pentru comerțul extern al Uniunii Sovietelor. În același timp guvernul a autorizat departamentul comerțului extern să interzică expedierea în străinătate a mărfurilor pe care cumpărătorul nu le plătește înainte de expediție.

NOUI TAXE

la tarifele de călătorii
și mărfuri pe C. F. R.

București, 10 (SIR). — Noui taxe se vor adăuga la actualele tarife de călătorii și mărfuri, de la 15 Septembrie a. c. Hotărîrea luată în această chestiune, precizează că pentru acoperirea cheltuielilor făcute în executarea programului de lucrări CFR, în legătură cu apărarea națională, se înființează o taxă specială pe timp de un an și jumătate.

MEMENTO TIMIȘOREAN

Radio

Duminică 10 Septembrie

Ora 8.30: Concert de dimineață: (discuri); Gimnastică ritmică; Continuarea concertului dimineții. Ora 9.45: Ora religioasă: I. Clopote; II. Serviciul religios transmis de la Biserica Domnița Bălașa. Ora 12.00: Ora, Sport, Cota Dunării și a barei Sulina. Ora 12.05: Muzică variată (discuri): Uvertură la „Mireastă vândută” de Smetana; Două arii din „Nunta Jeanetei” de Massé (voce: Pierre Deldi); „Fașada”-suită de Walton (Orch. filarm. din Londra dir. de autor); Două valsuri de Fraser și Gilbert (Orch. Palladium din Londra); Capriciu de Paganini și Cântec fără cuvinte de Ceaikowsky (voară: Sigmund Bleier); Zapateado-dans și O melodie spaniolă (voce: Maria Basca); Melodii de Chopin din filmul „Valsul de adio.” Ora 13: Ora; Spectacole. Ora 13.10: Concert de prânz — Orchestra Petrică Moțoi. Ora 13.55: Muzică franceză oferită de Casa Beryllon.

Ora 14.10: Radio-jurnal. Ora 14.30: Continuarea concertului Orchestrei Petrică Moțoi. Ora 15.00: Vești și sfaturi agricole. Ora 15.15: Ora satului organizată de serviciul social: I. Semnalul. II. Rugăciune, III. „Astra” de I. Agârbiceanu, IV. Doine și jocuri din Ardeal, V. Gazeta Căminului Cultural de G. Teodorescu, VI. Citire din „Cartea Satului”, VII. Căntece ardelenesti, VIII. Semnalul orei satului. Ora 16.15—17.15: Ora premilitară: I. Semnalul orei premilitare II. Marșul pregătirii premilitare, III. Pre-marinarii, de Amiral N. Păis. IV. „Pre-marinarii”-scenariu radiofonic de Dem. Psatta: V. Sfaturi și îndrumări premilitare. Ora 17.15—18.15: Ora „Munca și Voie Buna”:

I. Minele și minieri în trecutul românesc de Prof. P. P. Panaitescu. II. Căntece românești-voce: Alex. Bojonescu acomp. de Orchestră. III. Din viața marilor descoperitori: Al. Volta, IV. Din Poezia Muncii, lectură de Valentin Gustav dela Teatrul „Muncă și Voie Bună.” V. Jurnalul muncitorului. Ora 18.15: Ora; Mersul vremii. Ora 18.17: Concertul Fanfarei Batalionului de Gardă, cond. de Lt. D. Crăciunescu. Ora 19: Cronica medicală.

Ora: 19.15: Muzică de dans-Orchestra „Luceafărul”; voce: Ana Danea. Ora 19.58: Sport: Rezultate tehnice. Ora 20: Săptămâna. Ora 20.15: Continuarea concertului Orchestrei „Luceafărul”: Tacă inimică-fox de Lane; Pe o stradă mică-fox de Angle Midescu (voce: Ana Danea); Ce-ai făcut din mima meat-tango de Toma Paraschivescu (voară de Eugen José); Două foxtroturi ce: Ana Danea); Nopti din Tobosso-din filmul „Luna de miere la Paris” de Raininger; Noapte albastră pe Amazon-rumba de Friedl.

20.40: Concert de seară-Orchestra Radio dirij. de Const. Bobescu: voce: D-ra Lisette Dima și Mihail Arnăutu: Uvertura „Raymond” de Ambrosie Thomas; Vărtelnita Reginei Omphale de Saint-Saens; Privighetoarea în noapte de Const. Bobescu (voce: D-ra Lisette Dima); Joc de apă-vals de Rusch; Prologul din „Paiate” de Leoncavallo (voce: Mihail Arnăutu); Sânge vienez-vals de John. Strauss; Aria nebuniei din „Lucia de Lammermoor” de Donizetti (voce: D-ra Lisette Dima); Aria toreadorului din „Carmen” de Bizet (voce: Mihail Arnăutu); Duetele din finalul actului II din „Rigoletto” de Verdi (voce D-ra Lisette Dima și Mihail Arnăutu); Valsul iubirii de Moskovsky.

Ora: 22: Rezultate sportive. Ora: 22.25: Muzică de dans (discuri). Ora: 23: Radio-jurnal. Ora: 23.15—24.00: Muzică distractivă.

ALEXANDRU MOISI: MONOGRAFIA CLISUREI

D. Alexandru Moisi, director școlar în comuna Moldova-Nouă a scos zilele acestea de sub tipar o interesantă lucrare istorică, asupra Clisurei. Din înreg conținutul lucrării reiese dragostea sinceră a autorului pentru a străbate în tainele vieții noastre românești, din valea Dunării bănățene. D. Moisi, scoate la iveală o mulțime de dovezi din trecutul sbuciumat al Românilor clisurenii și aduce lumină deplină în ceea ce privește primatul Românilor față de Sârbi.

Clisura, — cum spune autorul lucrării, — e o țelină nelucrată de monografistii români, iar streinii ca dr. Romy, Kraushaar, etc. dau câte eronate sau neclare despre comunele, locuitorii și toponimia din Clisură. Aceste erezii istorice-geografice, îndeamnă pe d. Al. Moisi, să spargă scoarța ignoranței și să aducă lumină, adevăr istoric incontestabil asupra caracterului etnic românesc al Clisurei.

Cartea scrisă pe înțelesul tuturor, ne poartă pe nesimțite prin trecutul vijelios al epocii preistorice, făcându-ne să asistăm la haosul din care a eșit configurația globului pământesc. Urmele de mai târziu ale epocii romane, le prinde din pietrele aflate în Sichevița ori casele din Pojejena, zidite din resturile fostei cetăți romane, sau minele lucrate de dalta și ciocanul strămoșilor noștri. Viața romană nu s'a întrerupt în Clisură, ci a fost numai stânjenită de către diferitele năvăliri ale evului mediu. Prin văile Clisurei, ori munții încrustați de crăpături, românii au dus viața lor bătuți de soarte, dela colonizare până în zilele noastre. Caracterul etnic românesc n'a fost alterat nici de stăpânirea turcească — ori colonizarea Sârbilor din sec. 15—17, sau a Germanilor din veacul 18.

Suferințele românilor clisurenii, se agravează prin dese războaie din sec. 17—18, duse între Turci și Austrieci. Aveau de suferit din ambele părți. Colonizările germane sfârtică hotarul comunei românești Sichevița, pentru a înființa comunele Gârnic, Coronini, Sf. Elena, Liubcova etc. Și administrația militară austriacă, se năpustește tot asupra Românilor.

Și totuși Clisura a rămas și este românească.

Peste vechii locuitori băstinași români, afară de diferitele neamuri streine, au venit alungați de soartă, în sec. 17 și 18, așa numiți Bufeni. Nu sunt decât români din Oltenia, cari ne mai putând suferi asupririle fanariote și turcești, se așează în Clisură, întărind astfel vechiul element românesc.

Autorul insistă asupra Bufenilor, din comunele Oravița, Bocșa, Reșița, Sasca, Ciclova, Văliug, Docnecea, Rusca, Ruscova, Cărbunari, Stinăpări etc. apoi Straja, Grebenaț, Maidanpec din Jugoslavia, asupra caracterului lor blând, sentimentului lor național foarte dezvoltat și reacțiunii lor față de neadevăr.

Dupăce arată înființarea regimentului grăniceresc Sârbo-Bănățean, apoi constituirea Comunității de avere, d. Al. Moisi, trece la istoricul fiecărei comune din Clisură. Se arată istoricul detaliat al comunelor Zlatița, Pârneaș, Câmpia, Socol, Baziaș, Dîvici, Belobreșca, Susca, Radinuna, Pojejena de sus, Pojejena de jos, Măcești, Moldova veche Moldova nouă, Padina Matei, Moldovița, Coronini, Sfânta Elena, Gornea, Sichevița, Gârnic, Liubcova, Berzasca, Drencova, Cozla, Bigăr.

Istoricul comunelor se bazează pe ve-

chile dovezi, începând din sec. 14, cu Monumenta Vaticana, pe cari unii istorici unguri intenționat au utilizat-o în scopurile lor politice. Se insistă apoi asupra etnicului comunelor în evul mediu, când toate dovezile existente, arată în fiecare comună o masă compactă românească. Cum e amintită fiecare localitate în însemnările lui Marsigli din Bologna, din anul 1690—1700, apoi în conscripția din 1717, hărțile lui Mercy din 1723, Griselini 1776. Dicționarele lui Korabinszky și Vályi, deasemenea ne dau autentice dovezi despre caracterul românesc al Clisurei.

D. Al. Moisi utilizează cu succes totă istoriografia, statistica și geografia în scopul nobil urmărit, dându-ne o fidelă evoluție a acestui colț românesc. La finele părții întâia din lucrare, se atașează două planșe în strânsă legătură cu pământul românesc din Clisură.

Partea a doua a cărții, sub titlul „Din monografia Clisurii”, cuprinde aspecte din viața economică, bisericească, școlară, administrativă a Românilor din comunele Clisurii. Ni se arată locurile pitorești, cu farmecul dăruit de natură și cu bogățiile recreatoare oferite de livezile inverzite și pline de șopotetele apelor.

Lucrarea d-lui Moisi e foarte prețioasă, accesibilă priceperii tuturor. Ea conține foarte multe date precise, adunate cu multă trudă, din domeniul istoric, școlar, bisericesc, geografic și economic. Aceste date pot servi ca izvor documentar, altor lucrări mai dezvoltate a monografiilor comunelor, în cadrul „Serviciului Social”, contribuind în felul acesta la cunoașterea amănunțită a ținutului Clisurii, plin în fapte demne de Neamul nostru.

Nicolae Ilesiu

Parastas pentru tatăl d-lui ministru dr. Coviolan Băran

TIMIȘOARA, 10. — Vineri înainte de amiază s'a oficiat la biserica ortodoxă-română din Elisabetin, parastasul de trei ani dela moartea regretatului director școlar Petru Băran, vajnic luptător naționalist, tatăl d-lui ministru dr. Coviolan Băran.

Serviciul religios a fost oficiat de pr. Vuia, într'un cadru impresionant, în prezența d-lui ministru Băran, care a venit însoțit de dr. Ionel Porumb, șef de cabinet, a tuturor reprezentanților autorităților, prietenilor familiei Băran și a unui numeros public, din cari remarcăm pe următorii d-nii: dr. Alexandru Marta, rezident regal, general Cornel Dragalina, comandantul Divizei I Infanterie, dr. Gheorghe Ciupe, secretarul general al ținutului Timiș, dr. Emil Tleranu, primarul municipiului, Sablu Evuțianu, inspector general al învățământului, Ovidiu Gritta, chestorul poliției, dr. Iuliu Ionescu, inspector administrativ, dr. N. Table, deputat dr. Iuliu Coste, dr. Lothar Unterweger, rectorul seminarului catolic, dr. Șt. Isacu, dr. Tiberiu Haneș, pr. tr. Golumba, Iuliu Arsenovici, ing. Victor Blașlanu, Ioan Demenescu, șef de cabinet la rezidența regală, șef-inginer V. Ciurcu, dr. Augustin Bardosy, dr. Pavel Nicolaevič, Silviu Bejan, directorul liceului „C. D. Loga”, prof. Ioachim Perian, dr. O. Neagoe, dr. Ion Munteanu, Aug. Montia, ing. dr. Cornel Micloș, ing. N. Spiridon, etc.

MEMENTO TIMIȘOREAN

Calendar

DUMINICA 10 SEPTEMBRIE

Ortodox: Sfintele Martire Minodora, Mirodora și Nimfodora.

Catolic: Sf. Nicolae de Tolentino.

Farmacii de serviciu: Circ. I.: Blumberg, Str. 10 Mai 5. Circ. II.: Löw, Str. 3 August și eMissner, iPața ePtru Meior 2. Circ. III: Cristea, iPața Lahovary 1. Circ. IV.: Bratu, Str. Vacarescu 33. Circ. V.: Kövary, Petelia: Panajoth. Freidorf: Eremita.

LUNI 11 SEPTEMBRIE

Ortodox: Cuvioasa Maica Teodora
Catolic: Sf. Iacint.

Farmacii de serviciu: Circ. I.: Weiss, Str. Mercy. Circ. II.: Schul, Str. Maresal Joffe 4. Circ. III.: Keller, Bul. Carol 27. Circ. IV: Steaua, Piața Dragalina 4. Circ. V.: Kövary. Fratelia: Panajoth. Freidorf: Eremita. 1) B. P. Hasdeu o. p. citat, coloana 3109 3110.

Spectacole

PROGRAMUL CINEMATOGRAFELOR
Capitol: „Viena de altădată”.

Scala: Vineri: „Lord Jeff”, Sâmbătă: „Doamna dela Malacca”.

Corso (fost ivoli): Vineri: S'am cunoaște în luna Mai”, Sâmbătă: „Trader Horn”.

Apollo: „Femele bănuite”.

Radio

LUNI 11 SEPTEMBRIE

Radio-Romania, Radio-București: Ora 7: Concert de dimineață (discuri): Gimnastică ritmică. Continuarea concertului dimineții (discuri): Sfaturi gospodărești și igienice. Ora 12.00: Ora, Sport, Cota Dunării și a barei Sulina. Ora 12.03: Muzică variată (discuri). RADIO ROMANIA ȘI RADIO BUCUREȘTI. Ora 13.00 Ora; Sport. Ora 13.05: Concert de prânz-Orchestra Victor Predescu; voce: Ion Luican. Ora 14: Spectacole; Știri artistice. Ora 14.10: Radio-jurnal. Ora 14.30: Continuarea concertului Orchestrei Victor Predescu. Ora 15.10: Actualități. RADIO ROMANIA. Ora 19.00: Ora „Mersul vremii. Ora 19.02: Cronica literară. Ora 19.17: Concert de după amiază-Orchestra de salon Radio dir. de Const. Bobescu: Potpuriu din opera „Clopotele din Cornerville” de Janquette; Potpuriu din opera „Boccaccio” de Suppe; Potpuriu de opereta „Floarea din Stambul” de Le Fall. RADIO ROMANIA ȘI RADIO BUCUREȘTI. Ora 20.00: Însemnătatea economică a țăriiilor baltice de Prof. Gheron Neta. Ora 20.15: Continuarea concertului Orchestrei de salon Radio: Potpuriu din „Pericola” de Offenbach; Potpuriu din opera comică „Fiica D-nei Angot” de Lecocq. Ora 20.40: Nicolae Secăreanu (voce): G. Niculescu (I-a auditiie) a) Toamnă trântă; b) Aria din opera „Trandafirii roșii”. Aria din opera „Regina din Saba” de Gounod; Aria din opera „Venerniile siciliene” de Verdi. Ora 21.00: Concert de pian (discuri): Arabască de Schumann (Wladimir Horowitz); Două mazurci și Cântec leagăn de Chopin (Arthur Rubinstein); Vals de Liszt (Alexander Brailowsky); Seară în Grenada și Oglindiri în apă de Debussy (Walter Gieseking). Ora 21.30: Concert de violoncel-Th. Lupu: Suită de Godard (a) e lac; b) Serenadă; Nocturnă de Chopin; Serenadă spaniolă de Glazunov; Ancestr religios de Teia Malaguena de Albéniz. Ora 22.00: Radio-jurnal (I); Sport. Ora 22.25: Muzică de dans (discuri). Ora 22.45: Concert de țiteră (discuri): Vals și Mars de Freudenorfer; Două ländler de Dercksen; Amintiri din München-vals. Ora 23.00: Radio-jurnal (II). Ora 23.15: Concert de noapte al Orchestrei Nicolae Ciureș, transmis de la restaurantul „Vișoiu”. Ora 23.45: Jurnal pentru străinătate în limba franceză.

Controlul știrilor

Cu câțiva ani în urmă redactam oficiosul local al unui partid. Cu vre-o câteva minute înainte de închiderea ziarului, într-o seară, personalul redacțional fiind la tipografie, am primit o notă telefonică de la unii dintre corespondenții noștri din provincie, în care ni se spunea că a încetat din viață protopopul din localitatea de unde ni se telefonase, și fiindcă dispărutul era o figură marcantă în erarhia partidului, un fel de stălp cum s'ar spune, să-l „tragem” un necrolog după toată rânduiala.

Zis și făcut.

A doua zi, câteva coloane cuprinse în chenar anunțau faptele mari ale ilustrului mort.

În după masa aceleasi zile am primit la redacție o altă notă telefonică, în care o rubedenie a protopopului ners spus în rețut: să vă fie rușine criminalilor! A trebuit să asund gazeta în care voi l-ați anunțat moartea, pentru a nu-l produce complicații în boala lui și așa destul de gravă.

Făț de această stare de lucruri ce era să facem?

În proximal număr am dat desmințirea stereotipă: din neglijența reporterului nostru s'a strecurat o știre neadevărată; protopopul nu a murit, el este în viață și se bucură de sănătate deplină.

A treia zi, fca protopopului, cu vocea tremurândă ne vestește, tot prin telefon, că ilustrul ei părinte a murit într'adevăr.

N'am disperat, ci ca o gazetă bine informată ce eram, am scris din nou, după calupodul obicinuit: am fost primul cari am anunțat moartea ilustrului... etc.

Această întâmplare se potrivește perfect de bine la vremurile de azi, când cele mai contradictorii știri văd lumina zilei.

Agencia germană „D. N. B.” de pildă a transmis știrea că orașul Varșovia a căzut în ziua de 8 Septembrie la orele 17. Agencia poloneză „Pat” desminte această veste. Dimpotrivă, Varșovia va constitui punctul de rezistență al trupelor poloneze.

Controlul știrilor în asemenea împrejurări este foarte dificil, îndeosebi că nu se știe ce se poate întâmpla mâine.

Mai mult; pentru a deruta pe polonezi, posturile germane au difuzat comanșate în limba poloneză pe undele posturilor din Polonia.

Publicul setos de informațiuni, cere cât mai multe și cât mai proaspete, indiferent dacă a doua zi vor fi desmințite în urma unor verificări, îndeosebi că în caz de războiu lipsesc mijloacele de verificare.

Nu mai departe decât postul de radio Londra a transmis în ziua de 7 Septembrie că Turcia se află în stare de războiu cu Germania, pentru ca mâine-zii „Rador” ul să precizeze că nu e stare de războiu, ci rupe-rea relațiilor diplomatice.

Unii confrăți, lipsiți de onestitate profesională, s'au gândit numaidecât la profit, trăgând anumite concluzii de pe urma publicării acestei știri, pentru ca în aceeași zi să cadă și dansii în această greșală.

Lămuririle acestea le dăm cititorilor noștri. Contradicțiile între unele știri, nu pornesc dela noi, ci dela agențiile cari ne furnizează informațiunile.

ROMANUS R. ROȘU

D-I ministru dr. C. Băran a părăsit Timișoara

Timișoara, 9. — D. dr. C. Băran, ministru subsecretar de stat la interne, a părăsit Timișoara Vineri seara întorcându-se la București.

În gara Timișoara d-sa a fost condus de d-nii dr. Ciupe, colonel V. Popovici, prefectul județului, dr. E. Țieranu, primarul șef al municipiului, O. Gritta, chestorul poliției, Sava, inspectorul siguranței, dr. T. Haneș, T. Boroanea, colonel Madancovici, dr. P. Nicolaevici și un numeros grup de prieteni.

Înainte de pornirea trenului d. ministru s'a întreținut cu cei prezenți.

Armata franceză înaintea

Trupele polone continuă retragerea

Cum se va forma guvernul de războiu al Franței

Paris, 10 (Rador). — Pe frontul care se întinde la Nord de Vistula dela Thorn, pe malul drept al râului Wera, până la Rozan, pe Narew, sunt în curs lupte, menite să îngăduie regruparea forțelor deja angajate și punerea în poziție a unităților foarte numeroase păstrate în rezervă de înaltul comandament.

Forțele care se menținuseră în Poznań, au început o mișcare de retragere spre a se desprinde din strânsoarea celor două coloane motorizate germane, care înaintea spre capitală, una în direcția generală Sud—Nord dealungul râului Pilica și alta, în direcția Nord—Vest—Sud—Est, dealungul râului Wera la Nord de Vistula. Trupele din Poznań cedază terenul încet, efectuând importante distrugerii. Părăsirea acestei provincii — se subliniază în cercurile polone — este de altfel mai puțin oneroasă acum, deoarece de cinci ani principalele industrii ce interesează apărarea națională, au fost mutate și reînstate în zona centrală a țării.

Retragerea trupelor polone continuă în ordine, cu toate neîncetatele atacuri aeriene. Poduri improvizate au fost imediat construite, pentru a înlocui podurile atinse de bombardamentele avioanelor germane. Reputația pontonierilor poloni este recunoscută.

Grosul trupelor polone se regrupează pe frontul zis „al celor cinci râuri”, la Nord și Sud de Varșovia, pentru a face

față coloanelor germane. Mișcarea polonă se face sub protecția apărării înversunată a trupelor, care dispută terenul pas cu pas. Lupte înversunată se dau în regiunea Lodz, la 80 Km Sud-Vest de capitală.

POSTURILE GERMANE DE RADIO FAC EMISIUNI PE LUNGIMILE DE UNDE ALE POSTURILOR POLONE

Varșovia, 10. — Pat transmite: Diferite posturi germane de radio au făcut Vineri emisiuni pe lungimile de undă ale posturilor de radio polone, difuzând știri date ca provenind din sursă polonă. Emisiunile s'au făcut în limbile polonă și franceză. În aceste emisiuni au fost atacați membrii guvernului englez și diferite personalități.

COMUNICATUL MARELUI STAT MAJOR POLON

Varșovia, 10 (Rador). — Comunicatul Nr. 8 al Statului Major polon: Activitatea aviației: Aviația inamică a continuat să bombardeze armatele noastre, liniile de comunicație și podurile peste Vistula. Un oarecare număr de localități a fost bombardat. Sub presiunea inamicului și a forțelor sale motorizate, trupele noastre se retrag în regiunea Lodz, Plotrkow, Tomaszow, Rozany și Pultusk. Centrul Varșoviei a fost bombardat și el. Câteva bombe au căzut în piața Teatrului, în strada Nalevski și în strada Długa.

Cum va fi format cabinetul de războiu în Franța

Paris, 10 (Rador). — Agenția „Havas” comunică: D. Daladier a avut în ultimul timp consfătuiri în mai multe rânduri cu președintele republicei, cu președinții Camerei și Senatului, cu actualii săi colaboratori și cu conducătorii principalelor partide politice.

Șeful guvernului nu va întârzia să dea publicității alcătuirea cabinetului său de războiu.

D. Daladier are de ales între formula unei lărgiri a cadrelor, făcând apel la personalitățile cele mai reprezentative din diferite partide și aceea a unui cabinet de tehnicieni, oameni recunoscuți ca activi și competenți.

Se pare că șeful guvernului s'a oprit la formula unui cabinet de tehnicieni. În felul acesta, printre cele mai importante departamente ministeriale ar urma să fie acelea ale armamentului sau fabricațiilor de război și aprivizionării VASELE DE RAZBOIU ENGLEZE VOR CONTROLA VASELE CARI FAC

„CONTRABANDA DE RAZBOIU”

Londra, 10 (Rador). — Agenția „Havas” transmite: Ministerul informațiilor precizează că guvernul britanic va uza de drepturile sale de beligeranță, pentru a împiedeca de a parveni inamicului orice fel de „mărfuri prin contrabandă de războiu.”

Ministerul precizează că exercitarea „drepturilor de beligeranță” de Anglia pe Mare, nu constituie propriu zis „blocus.” Cazurile de confiscare, fie în porturile de verificare, dacă vapoarele au ancorat acolo, fie în Mare, dacă s'au sustras acestui control, vor fi deferite tribunalelor maritime.

Vapoarele de orice naționalitate transportând mărfuri considerate de Anglia drept „contrabandă de războiu”, vor fi oprite în Mare și cercetate.

În porturile în care aceste vase vor trebui să ancoreze pentru verificare, încărcătura lor va putea fi eventual confiscată.

Înaintarea trupelor franceze

Paris, 10 (Rador). — Comunicat oficial Nr. 10 în 8 Septembrie seara:

„Continuarea progresiunilor noastre locale. În punctele unde se retrage, inamicul distruge lucrările de artă și întâlnim câmpuri minate. Activitatea recu-roașterii noastre aeriene. Pe Mare, forțele noastre patrulează, manifestând o foarte mare activitate.

Cooperarea cu forțele navale britanice este strâns asigurată, în vederea apărării maritime a comunicațiilor.

Cairo, 10 (Rador). — Un grup de 1000 rezerviști francezi au părăsit Vineri seara Egiptul, plecând în Franța.

S'a făcut la plecare, o manifestație de simpatie rezerviștilor.

CE CHESTIUNI SE VOR DISCUȚA ÎN CONFERINȚA PANAMERICANĂ

Washington, 10 (Rador). — „Havas” comunică: Cercurile bine informate declară că ordinea de zi a conferinței pan-americane, care urmează să se întru-nească la Panama, ar cuprinde următoarele trei puncte principale: Menținerea păcii în emisfera americană, cooperarea economică și problema neutralității. Ordinea de zi mai prevede: examinarea mijloacelor menite să ducă la menținerea păcii pe continentul american, asigurarea echilibrului financiar și economic

al republicilor ce ar avea de suferit influențe dăunătoare din cauza războiului european, precum și strângerea relațiilor economice existente între republicele americane și statele europene.

PREȘEDINTELE ROOSEVELT LA HYDE PARK

Washington, 10 (Rador). — Președintele Roosevelt a plecat Vineri seara la reședința sa de vară dela Hyde Park.

IRAKUL ISI EXPRESSĂ FIDELITATEA FAȚĂ DE ANGLIA

Londra, 10 (Rador). — Principele Rege al Irakului a adresat Regelui Angliei o telegramă în care exprimă amicitia și fidelitatea neclintită a Irakului, față de tratatul și alianța celor două țări. Principele Irakului asigură pe Soveranul Angliei de ferma hotărâre a țării sale de a coopera alături de Anglia pentru triumful dreptului și justiției și a principiilor pentru care Marea Britanie a intrat în război. Regele Angliei a mulțumit asigurând pe principe Irakului, guvernul britanic își va executa obligațiile sale.

AMBASADORUL JAPONIEI LA D. MUSSOLINI

Roma, 10 (Rador). — D. Mussolini a primit azi după amiază în prezența d-lui Ciano, pe ambasadorul Japoniei, care va părăsi în curând poscul său. D. Ciano a avut o nouă întrevvedere cu Sir Percy Lorrain, ambasadorul Angliei.

NORVEGIA RĂMÂNE ÎN STRICȚĂ NEUTRALITATE

Oslo, 10 (Rador). — Parlamentul s'a întrunit în sesiune extraordinară, discutând mesajul și hotărârile făcute de Regele Norvegiei, împreună cu șefii șefi de stat, pentru a evita războiul. Mesajul exprimă regretul deslănțuirii măcelului. Norvegia rămâne în strictă neutralitate, proclamă mesajul.

LIPSA DE FAINĂ ȘI GRAU ÎN GERMANIA

Berlin, 10 (Rador). — PENIRU A EVITA RISIPA DE FAINĂ SAU ORICE ABUZURI ÎN ÎNTREBUINȚAREA FAINEI, MINISTERUL ECONOMIEI REICHELULUI A ORDONAT, CĂ DE AZI ÎNAINTE FAINĂ DE SECARĂ ȘI DE GRAU SĂ NU MAI FIE DISTRIBUITĂ DE CAT PE BAZA CARTELEI DE CONSUMAȚIE.

Sinuciderea unui controlor de tramvaie

Chișinău, 10 (SIR.) — Sergiu Diacono, controlor șef la societatea de tramvaie din Chișinău, a fost găsit azi spânzurat în locuința sa. El era de 37 ani. Lasă'n urmă soția și doi copii. Cauza, se crede, certurile cu soția.

Accident de motocicletă

Alba-Iulia, 10 (SIR.) — Doi soldați care veneau pe o motocicletă spre gara din Cetate, s'au ciocnit cu un autocamion. Cei doi soldați au fost scoși de sub dărâmături zdrobiți, unul mort, celălalt în agonie.

ECONOMICE

Mărfurile aflate în vămi vor fi eliberate

București, 10 (SIR). — A fost luată o importantă măsură pentru înviorarea pieții: Vor fi eliberate mărfurilor aflate în vămi (cele căzute în rebut, etc.). Se precizează că pentru a se ajunge la imediata eliberare a mărfurilor din vămi, se va recurge la un sistem cât mai simplu. Nu se va proceda la acordarea dispenselor de autorizație de import de la direcția reglementării importului. Se va înălțura acest procedeu, pentru a nu se crea speculații de natură a scumpi prețurile prin trecerea mărfurilor printr-o a doua mână, până să ajungă în posesia importatorilor. Se va căuta să se înlesnească importul mărfurilor din vămi, chiar de către aceia cari au adus mărfurile din străinătate, dar nu le-au mai putut vândi, fie din cauza expirării valabilității autorizațiilor, fie din alte motive.

INVIOAREA PIEȚII CEREALELOR

București, 10. — Piața cerealelor e în general. Sosirea unui vapor italian la Brăila, a produs oarecare înviorare pe piață. Căutându-se fasole pentru export, aceasta a ajuns să se urce cu 15.000 lei.

În ce privește grâul, în Capitală sunt sosiri numeroase. Morile fac cumpărături în măsura necesităților. Se anunță o recoltă bogată de porumb.

RELUAREA ASIGURĂRILOR CONTRA RISCURILOR DE RĂZBOI

București, 10. — Societățile de asigurare au reluat asigurările contra riscurilor de război. Prima de asigurare e majorată la 10 la sută, atât pentru continent cât și pentru Mediterană. Totuși, societățile sunt obligate să întrebe telegrafic societățile de reasigurare dela caz la caz, despre orice tranzacțiuni de asigurare. Asigurarea vaselor italiene a fost reluată.

VANZAREA ZAHARULUI CREȘTE

București, 10. — Până eri s'au vândut cu 1126 vagoane zahăr în p.us, față de anul trecut.

La Izvin se înființează un depozit de armăsari de montă

Timișoara, 10. — Date fiind necesitățile, Ministerul Agriculturii și Domeniilor, a dispus înființarea unui depozit de armăsari de montă la fosta fermă a statului din comuna Izvin. Armăsarii vor fi aduși dela Turnu-Severin, iar perioada montelor, vor fi împărțite pe sate.

În prezent se lucrează în acest sens. Fermă statului dela Izvin a fost desființată. Întreg inventarul se va împărți: la ferma Drăgășina care se reorganizează fundamental la ferma Ghilad și la școlile de agricultură din Ciacova și Sănnicolaul-Mare.

Tot din acest inventar, se vor înzestra primele două ocoale agricole, și anume cele din Lipova și Receaș.

Toate acestea fac parte din planul de lucru, pe 5 ani, al Camerei de agricultură a județului Timiș-Torontal.

Plantațiile cu vițe americane scutite de impozitul pentru vii

Timișoara, 10. — Prin Legea pentru impunerea plantațiilor de vii publicată în Monitorul Oficial Nr. 78, din 1 Aprilie 1939, s'a înființat un impozit de 3000 lei pe Hectar, pentru toate plantațiile de vii, producătoare de vin, din Țară.

Se înțelege că plantații de vițe supuse la impozit sunt numai viile cari produc

rod (vin), — însă nu și platanțiile cu vițe americane (pentru port altoi) care nu produc vin.

În acest sens la intervenția Ministerului Agriculturii și Domeniilor Direcția Viticulturii, — Administrația Comercială a Monopoliului Alcoolului, — prin circulara Nr. 41688 din 18 August 1939, a dat ordin tuturor Administrațiilor de Constatare; iar proprietarii interesați, dacă au fost din greșală impuși, vor cere ștergerea, provocându-se la ordinul sus arătat.

Inspectoratul Agricol de pe lângă Ținutul Timiș.

Scoaterea viilor de hibrizi producători direcți

Timișoara, 10. — Plantarea viilor de hibrizi producători direcți (Otello a'b și negru, Delavare, etc.) a luat în ultimii ani proporții atât de mari, încât statul a fost nevoit să ia măsuri cât se poate de serioase, în această privință.

Astfel s'a întocmit Legea ce a fost publicată în Monitorul Oficial Nr. 82, din 6 Aprilie 1939, prin care Statul obligă pe toți proprietarii cari au astfel de vii, să le scoată mai târziu în termen de 5 ani, nentruca de altfel, vor avea să suporte diferite amendele.

În schimb, la cei cari scot viile în primii trei ani, Statul le plătește o despăgubire de câte 2000 lei la Hectar.

Față de aceste măsuri, constatăm cu regret, că nu numai proprietarii țărani, ci nici intelectualii dela sate: Notari, Preoți, Primari și Învățători, cari au astfel de vii, nu înțeleg să le distrugă. Ori, în executarea Legilor în vigoare, tocmai dânsii ar trebui să meargă înainte, dând pildă țăranilor.

De aceia, Ministerul invită pe toți funcționarii publici, proprietari de vii de hibrizi, producători direcți, să treacă imediat la scoaterea lor.

Măsura de a nimici viile de acest fel a fost luată de Stat după buna chibzuire a situației în care ne găsim și deci, nu este la loc, ca tocmai funcționarii cari trăiesc din bugetul Statului, să nesocotească Legile Țării.

D. dr. Camil Manuilă

a fost repus în postul de secretar general al Camerei de Comerț

Timișoara, 10. — Monitorul Oficial No. 205, din 6 Septembrie 1939, publică o decizie a Ministerului Economiei Naționale prin care d. dr. Camil Manuilă a fost integrat, retrograd cu data de 15 August 1938 în postul de secretar general al Camerei de Industrie și Comerț din Timișoara, post pe care d-sa l-a mai ocupat și în care s'a dovedit nu numai capabil, dar și de o cinste și o corectitudine ireproșabilă.

După un an de zile, ministerul convins de nedreptatea făcută unui funcționar integrat, face un act de reparație, reintegrându-l pe d. dr. Camil Manuilă retrograd, cu data de 15 August 1938, adică dela data când i s'a făcut nedreptatea.

Vestea actului de reparație, a produs o deosebită bucurie în rândurile comercianților și industriașilor din localitate cari au regretat sincer schimbarea de anul trecut dela Cameră.

SPORT

Mica Brad—Electrica

Care dintre cele două grupări corporative își vi însuși victoria în matchul de azi? Bradenii prin stilul agresiv sau timișorenii, cu jocul lor bazat pe o serie de subtilități de ordin tehnic și tactic?

Răspunsul desigur că este greu de dat, căci în asemenea împrejurări orice pronostic nu este decât o chestiune de simpatie față de una din echipele beligerante, mai ales că acestea sunt decise să-și apere cu îndârjire toate șansele, spre a se instala cu autoritate în fruntea plotonului din seria a doua.

Dumineca trecută ambele echipe au terminat învingătoare, Mica a învins cu categoricul spor de 5:1, dând dovadă

de o serioasă pregătire. Nu scade merit faptul că victoria a fost realizată la Brad, căci maniera în care a jucat Mica a impus în așa fel, că sunt cele mai legitime speranțe ca Mica să rămână una dintre echipe fruntașe din această serie.

Electrica a susținut un match greu în deplasare la Simeria, de unde s'a învins cu o victorie prețioasă, după o impresie foarte bună, chiar în tabăra gazdelor.

În asemenea condițiuni, antecedentele profilează un match bun, care va să face exigențele.

Gloria—Chinezul

Întâlnirea vechilor rivali, care se va disputa la Arad, prezintă un interes deosebit căci ambele echipe fac parte din cele retrogradate, cari nu au alt scop în toata lor activitate din viitor, decât se reîntre în primul plan al footballului românesc.

Și au tot dreptul să râvnească la aceasta, mai ales dacă ținem cont, în primul rând, de trecutul lor și, în al doilea, de împrejurările vitrege datorită cărora au ajuns să fie retrogradate.

Timișorenii se prezintă la Arad cu o mare doză de încredere, căci au surclasat ușor un adversar redutabil și cred că reîntrarea lor în prima divizie nu este decât o formalitate.

În schimb la Gloria domnește o altă atmosferă. Arădani își dau seama că reîntrarea lor în vechile drepturi este o chestiune de muncă serioasă și ca atare au procedat la o muncă conștiincioasă, singura cale care poate duce la un bun sfârșit opera de reabilitare a grupării. În asemenea împrejurări ne putem închipui ușor febrilitatea activității dela Arad. Matchul de azi va fi deci un prilej foarte bun de a verifica șansele viitorului adversarilor.

Matchul este deschis, ambele echipe având șanse egale de câștig.

Inclinăm pentru o victorie a Gloriei deoarece arădani își dau perfect seama

mă, că o reabilitare în fața publicului nu este posibilă decât pe prețul victoriei, care este scadentă, mai ales Duminecă Gloria a pierdut în împrejurări dramatice un match care trebuia să-i revină net.

Jucătorii Gloriei vor trebui să joace cu suflet, astfel că încrederea suporturilor să revină, și sprijinul moral și material să-i fie acordat fără limită.

Vulturii—Sparta

Lugoju va găzdui un match, care probabil va asigura gazdelor încă două puncte și o situație bună în clasament.

Rutina superioară a Vulturilor nu putea găsi o rezistență prea eficientă de partea echipei din Mediaș, așa că partida va fi un excelent prilej ca orologarii lugojenilor să fie satisfăcut.

Clasamentul seriei II.

Chinezul	1	1	0	0	5:1
Mica	1	1	0	0	5:1
Vulturii Text.	1	1	0	0	2:1
Electrica	1	1	0	0	2:1
Jiul	1	0	1	0	0:0
Minerul	1	0	1	0	0:0
Gloria	1	0	0	1	1:2
CFR Simeria	1	0	0	1	1:2
CFR T-Severin	1	0	0	1	1:5
Sparta	1	0	0	1	1:5

Atletism

Rezultatele campionatelor naționale

Eri a avut loc la București campionatul național de atletism, la care s'au obținut următoarele rezultate:

800 m: 1. Kiss CAO 1:57.6, 2. Tălănciu Vif. Dacia 2:01.1, Record național junior, 3. Acsay UDR 2:03.3, 4. Lăpușan Metropola 2:04.2.

Înălțime: 1. Jost Vif. Dacia 181 cm., 2. Stoichitescu Șoimii 178 cm., 3. Czukor CAO 174 cm., 4. Trufășilă Electrică 170 cm.

Disc elevic: 1. Havaletz Metropola

37.89 m, 2. Guran Vif. Dacia 37.04 m, Hegedüs 36.22 m, 4. Popescu Vif. Dacia 33.40 m.

5000 m: 1. Dinu Cristea Stadionul mână 15:26.6, 2. Radu Ioviță Vif. Dacia 16:03.4, 3. Todiriu Victoria 16:56.8, Todiriu Venus 17:26.8.

Ciocan: 1. Biro CAC 48.91 m, 2. Fogași Receaș 35.37 m.

100 m: 1. Cristea Venus 11 sec., Stoichitescu Șoimii 11.2 sec., 3. Borș UDR 11.3 sec., 4. Hidioșan Venus 11.3 sec.

Prin îngrijire am devenit sănătoasă!

Doamna J. TIEU, Grabați, No. 375: „Reumatismul meu se înrăutățise mereu. Nimic nu ajuta. Am observat însă că tot mai mulți reumatici din comuna noastră se întorc dela Băile Neptun complet vindecați! Mi-am încredințat și eu soarta Băilor Neptun. Cura a reușit. Mă simt foarte bine și mă întorc vindecată acasă!”

Voltaire: „A se naște este o crimă, a cărei urmare este pedeapsa ei moartea!”

— Când se va îndeplini însă aceasta?

— Cu atât mai târziu, cu cât mai de vreme vom adapta felul traiului și îngrijirea corpului legilor sănătoase ale naturii

foloșind

Băile Neptun, Timișoara

(DITTRICH)

Postul radiofonic al capitalei polone anunță:

Varșovia se va apăra până la căderea ultimului soldat

Pe frontul de Vest trupele franceze au ocupat un important punct strategic

Paris, 10 (Rad.). Havas: Comunicatul publicat Vineri seara, de către statul major general al trupelor franceze, prin care se rezumă ca deobicei, în câteva fraze scurte, fizionomia operațiilor începute între Rin și Moselle, în cursul zilei de ieri, confirmă că trupele franceze continuă mișcarea de înaintare pornită acum patru zile.

Prin însăși textul laconic, acest comunicat dacă este comparat cu acelea care au fost publicate în zilele trecute, arată că nici întărirea primite în grabă din Germania, nici marele număr de arme automate ce stau la dispoziția apărătorilor tranșelor și blockhauselor de beton armat ce străjuiesc zona dela frontiera germană, nu au putut să țină piept înaintării franceze, din momentul în care francezii au trecut de avantposturile liniei Maginot. Înaintarea a fost chiar destul de considerabilă, pentru a forța pe adversar să procedeze la importante distrugeri de poduri și tunele și de a demasca câmpurile de mine, întocmite din timp în scopul de a opri atacurile, cu

ajutorul carelor de asalt. De altfel, este imposibil să se încerce o precizare a localităților sau pozițiilor care au fost cucerite. Frontiera franco-germană este extrem de sinuoasă, ea mergând dealungul accidentelor de teren, atât de numeroase în regiunea păduroasă ce se întinde dela confluența râurilor Lauter cu Rinul și până la confluența dintre Sarre și Bliu, trecând peste vârfurile Vosgilor. Primele zile de ostilități au fost consacrate ocupării acestor poziții, pentru rectificarea liniei. Distrugerile operate de trupele germane în punctele unde ele au fost constrânse să se retragă, par să indice că misiunea preliminară a trupelor franceze a fost îndeplinită pretutindeni cu succes. Nu trebuie să se uite că linia Siegfried propriu zisă, după ce acoperă accesul în câmpia Renană, dincolo de Lauter se îndepărtează de frontieră, trecând apoi spre Moselle, în regiunea Treves. Pe frontul dinspre Alsacia, unde apele Rinului sunt acum revărsate, nu se semnalează nici o activitate deosebită.

la Nord de Carpați, au ocupat azi Sâmbătă dimineața localitatea Reszow și continuă înaintarea lor spre Jaroslav.

PĂDUREA WARNDT A FOST OCUPATĂ DE FRANCEZI

Paris, 10 (Rador). — Havas transmite comunicatul No. 9 din dimineața de 9 Septembrie:

PE PLAN TERESTRU, ÎN CURSUL NOPTII AVANTGARZILE NOASTRE AU ÎNAINȚAT. MAREA PĂDUREA DELA WARNDT, DELA VEST DE FORBACH, ESTE ÎN MARE PARTE ÎN MAINILE NOASTRE. ÎN REGIUNEA OCUPATĂ SUNT NUMEROASE DISTRUGERI ȘI CURSE DE TOT FELUL. ACTIVITATEA AVIAȚIEI NOASTRE ESTE ÎN CONCORDANȚĂ CU ACȚIUNILE TERESTRE.

Cablul submarin dintre America și Germania a fost tăiat

Vigo, 10 (Rador). — AGENȚIA OFICIALĂ CIFRA TRANSMITE: SE CONFIRMĂ CĂ ÎNCĂ DIN ZIUA DE 3 SEPTEMBRIE, DATA DECLARĂRII RĂZBOIULUI DINTRE MAREA BRITANIE ȘI GERMANIA, CABLUL SUBMARIN DINTRE STATELE UNITE ȘI GERMANIA A FOST TĂIAT.

Numai Marele Stat Major eliberează certificatele tip pentru pașapoarte

București, 10 (SIR.) — Cu începere dela 10 Septembrie, aprobările pentru certificat tip, necesar eliberării pașapoartelor, se dau numai de Marele Stat Major, secția 5-a. Cererile timbrate cu actele asupra situației militare și doada executării concentrărilor pe 1939, se vor depune numai la registratura generală a Marelui Stat Major care va elibera numărul de înregistrare a cererii. Rezultatul cererilor se va da numai prin Cercul de Recrutare respectiv de unde solicitantul îl va primi la domiciliul indicat.

„Destul, nu mai îngăduim înaintarea”

VARȘOVIA, 10 (Rador). — Postul de radio Varșovia a transmis Vineri la ora 22, un ordin de zi al generalului comandant al apărării Varșoviei. După ce a citit ordinul de zi, locotenentul colonel Lipinski a subliniat importanța apărării capitalei împotriva atacului inamic.

„Varșovia trebuie apărată până la căderea ultimului soldat. Locuitorii capitalei trebuie să ajute trupele, dând dovadă de calm, stăpânire de sine și sânge rece. Fiecare trebuie să rămână în punctul în care se va găsi atunci când începe apărarea capitalei. Locuitorii Varșoviei au acum ocazia să dea dovadă de patriotismul lor. Soldatul polon trebuie să lupte cu curaj și avântul lui trebuie să fie sprijinit de restul populației. Deviza tuturor în aceste ceasuri grele este: destul, numai îngăduim înaintarea. Ordinul comandamentului apărării Varșoviei trebuie să fie executat întocmai.

VARȘOVIA, 10 (Rador). — Agenția Pat desminte oficial ocuparea Varșoviei de către trupele germane.

CANADA VA COOPERA CU ANGLIA ȘI FRANȚA

Ottawa, 10 (Rador). — D. Mackenzie King, președintele consiliului de miniștri a făcut în Cameră mai multe declarații, confirmând că guvernul canadian va susține Marea Britanie în orice împrejurare și va coopera cu Franța și cu

toate țările dornice să apere libertățile omenirii. Primul ministru a expus apoi măsurile pe care Canada înțelege să le ia în vederea sprijinirii forțelor canadiene în scopul ajutorării Mării Britanii.

NEUTRALITATEA STATELOR UNITE FAȚA DE CANADA

Newyork, 10 (Rador). — D. Early, secretarul președintelui Roosevelt, pentru relațiile de presă, a declarat ziariștilor, că în cazul în care Canada ar declara în mod formal război Germaniei, ministrul de externe al Statelor Unite ar urma să dea publicității o proclamație, care de altfel este și redactată prin care se afirmă neutralitatea Statelor Unite față de Canada.

VASE GERMANE DIN MEXICO AU REFUZAT SĂ DESFIINȚEZE POSTURILE DE RADIO

Mexico, 10 (Rador). — Havas anunță: Comandanții vapoarelor germane refugiate în portul Mexico, au refuzat să desființeze posturile de radio, pe motivul că instalațiile sunt mixte, adică de recepție și emisie și că legile internaționale autoriză recepția.

Comandanții vapoarelor germane s'au angajat să nu facă emisiuni.

ACȚIUNEA TRUPELOR GERMANE LA NORD DE CARPAȚI

Berlin, 10 (Rador). — D. N. B. transmite: Trupele germane cari înaintează

Vase britanice torpilate în Atlantic

Raportul atașilor navali cu privire la
torpilarea „Atheniei”

Budapesta, 10 (Rador). — Presa ungară, care reproduce pe larg informațiile germane, scoate în evidență faptul că onorurile date de germani la mormântul marelui Pilsudski, par a da a înțelege că singurul mare om de stat polonez a fost Pilsudski.

Pentru zările ungare, acest fapt constituie „un mesaj” către polonezi, prin care sunt lăsați să întrevadă posibilitatea unui conflict compromis.

RAPORTUL OSTAȘILOR NAVALI CU PRIVIRE LA TORPILAREA „ATHENIEI”

Washington, 10 (Rador). — Reuter: Departamentul de stat a comunicat raportul celor doi atași navali de pe lângă ambasada Statelor Unite la Londra, în care se arată că „Athenia” a fost atinsă la babord de o torpilă, care a distrus mai multe compartimente ale vasului.

Pasagerii din sala de mese n'au putut fi salvați și s'au înecat.

GERMANIA CONTINUA SĂ DES- MINTĂ

Berlin, 10 (Rador). — D. N. B.: Comandamentul suprem al marinei de război, după ce arată că nici o unitate navală germană nu se afla în apele pe unde a trecut transatlanticul „Athenia”, desminte știrile publicate de posturile engleze și americane și arată că încercarea de a se arunca răspunderea catastrofei pe seama flotei germane, nu este altceva, decât rezultatul unei propagande tendentioase.

DUCELE DE KENT A ASUMAT FUNȚIUNI NAVALE

Londra, 10 (Rador). — Reuter: Se anunță oficial, că ducele de Kent a asumat pe timpul războiului funcțiuni navale. La recomandarea guvernului său australian, regele a aprobat ca lordul Gowrie să continue funcțiunile de guvernator general.

VAS BRITANIC TORPILAT

Londra, 10 (Rador). — Reuter anunță, că vasul britanic „Manaar” a fost torpilat și scufundat în Oceanul Atlantic de un submarin german. Mai mulți supraviețuitori au putut fi culeși de un vas olandez, care l-a dus la Lisabona.

ȘI UN CARGOBOT ENGLEZ

Newyork, 10 (Rador). — „Radio Marine Corporation” a captat un mes-

giu, din partea crucișătorului belgian Jean Jadot, care anunță că a luat pe bordul său 44 de oameni din echipajul cargobotului englez „Regent Tiger”, torpilat de un submarin.

CIRCULAȚIA AUTOMOBILELOR PARTICULARE ÎN BULGARIA A FOST SUSPENDATA

Sofia, 10 (Rador). — Havas: Consiliul de miniștri a hotărât suspendarea circulației automobilelor particulare, cu mici excepții acordate de autorități. Automobilele aparținând statului, vor trebui să reducă la jumătate consumația lor de benzină. Carburantul folosit de automobilele statului de azi înainte, se va compune din trei părți benzină și o parte alcool. Deasemeni s'a interzis consumarea cârnii în zilele de Miercuri și Vineri, pe tot teritoriul bulgar.

SEDINTA CONSILIULUI SUPERIOR AL APĂRĂRII NAȚIONALE LA PARIS

Paris, 10 (Rador). — Consiliul superior al apărării naționale a ținut azi la palatul Elysee o ședință extraordinară sub președinția d-lui Lebrun.

GUVERNELE DIN PEKING ȘI NAN- KING AU PROCLAMAT NEUTRALI- TATEA

Shanghai, 10 (Rador). — Guvernele din Peking și Nanking au proclamat neutralitatea.

Sanghai, 10 (Rador). — Consiliul general francez la Shanghai — anunță D. N. B. — a informat pe consulul general german, că zona germană va fi considerată drept teritoriu neutru. Cetățenii Reichului pot continua să lăcuiească în zona franceză.

Consiliul municipal al orașului a promis protecția tuturor cetățenilor statelor beligerante.

PE NEGOCI A ÎNCEPUT SĂ NINGA

Brasov, 10 (SIR). — Ninge pe Negoi si Parâng. Temperatura scade în câmpie și pe litoralul Mării din cauza vântului rece.

PARASTAS ÎN BISERICILE DIN ȚARA PENTRU REGRETATUL PATRIARHU MIRON

București, 10 (SIR). — Atât la Patriarhie cât și la toate bisericile din țară s'au oficiat azi s'au ținut religioase pentru pomenirea sufletului Patriarhului Miron cu ocazia împlinirii a sease luni dela moarte

Unități motorizate poloneze înalate de a părăsi Varșovia

CRONICA ARADULUI

Ședința festivă dela primăria Arad

Expunerea d-lui general Al. Vlad, primarul orașului despre
munca depusă în decurs de un an de activitate

Municipiul Arad a realizat în acest timp un excedent
de 20 milioane lei

Arad, 10. — Vineri, la 8 Septembrie c. la orele 12 în sala de festivități a primăriei locale s'a ținut prima ședință festivă a conducătorilor primăriei Arad la care au participat toți funcționarii, conducătorii primăriei în frunte cu d-nii: General Al. Vlad primarul orașului dr. R. Bejan, prim ajutor de primar și Col. Maise Rîșcuța al doilea ajutor de primar, precum și șefii de serviciu și secretarul general al municipiului d. Lazar.

Un an de muncă și realizările efectuate

D. general Al. Vlad, veșnic tânărul general în retragere și primarul orașului nostru, începe cuvântarea sa, arătând că astăzi se împlinesc un an decând a preluat conducerea municipiului Arad din înalta încredințare a guvernului renașterii naționale. Un an de zile — spune d-sa — nu este cine știe ce mare lucru în viața unui om. Dar în viața unei instituții, pe care vrei să o ridici la treapta care i se cuvine este timp foarte mare. N'am avut niciodată nevoia de a primi laude sau de a fi ridicat în slave pentru munca mea. Sunt un om modest. Cu toate acestea se impune — pentru desvelirea adevărului — să fac un mic istoric al realizărilor din acest an și să arăt tot ce intenționăm în viitor să mai facem.

Voiu începe pe rând cu serviciile pe care la are primăria noastră. În primul rând cu serviciul personalului, pe care l-am reorganizat și pe care l-am pus în cea mai perfectă bunăstare de muncă, înlocuind elemente care nu aduceau aport serviciului, cu tineri funcționari plini de voință și capabili de muncă. Ceeace nu s'a făcut până în prezent în acest an de muncă cinstită și rodnică s'au făcut fișele tuturor funcționarilor pentru pensii și s'a pus ordine pretutindeni.

25 milioane pentru lucrări publice

În continuare d. primar mai arată că s'au executat lucrări publice în valoarea sumei de 25 milioane și că se vor face și de aci înainte toate lucrările de care orașul are imediat nevoie. Am lăsat să se vopsească podul de peste Mureș ce duce în cetate (800.000 lei) am confecționat uniforme funcționarilor, vom transforma actualul edificiu al teatrului de iarnă și vom edifica un mare restaurant românesc, pentru români și cetățenii din localitate. Sunt în curs de edificare și alte multe edificii publice, despre care nimeni nu va mai putea spune nimica rău.

La preluarea primăriei am găsit în casa municipiului numai câteva bonuri, zise hârtii de valoare. Am refăcut creditul orașului, iar după șase luni de activitate am refăcut și balanța financiară a primăriei. Furnizorii își primesc imediat drepturi lor, dacă ele sunt justificate.

În favorul primăriei avem prevederi de 67 milioane lei, iar în sarcina primă-

intrarea în sală a d-lui primar Al. Vlad și a primilor d-sale sfetnici este primitivă cu îndelungate aplauze din partea celor prezenți funcționari și funcționare îmbrăcați în frumoase uniforme, după care primarul municipiului ia primul cuvântul salutând pe toți cei de față și pe reprezentanții presei, care au fost în mod special invitați la această frumoasă manifestare a funcționarilor primăriei.

Despre serviciul economic arată că acesta a fost până la venirea d-sale la cărma municipiului o întreprindere deficitară, care astăzi este asanată și aduce foloase reale primăriei. D-sa spune că în trecut nimeni nu știa ce se petrece la grădăria municipiului de unde zarzavaturile dispăreau fără urmă; astăzi primăria scoate pe piața orașului alimente în mari cantități ale căror venituri trec în beneficiul orașului. D-sa explică de ce s'a vorbit și scris de scumpete, și de ce astăzi sunt preturile mai urcate, fapt ce se datorește împrejurărilor excepționale.

Relevă cu multă sinceritate apoi activitatea celor doi ajutoari de primar, dr. R. Bejan și col. Moise Rîșcuța, felicitându-i pentru munca ce au depus-o în interesul primăriei. Face apel la presă să fie cât se poate de obiectivă și să nu se lase indusă în eroare de elemente care nu doresc propășirea orașului Arad, ci caută să-și satisfacă numai interesele personale.

În ce privește partea edilitară d. general Al. Vlad arată realizările de până acum, anunțând totodată nolle planuri în viitor, precum și începutul unui nou capitol la opera înfăptuirilor: impropietăria oamenilor merituosi.

rieri sunt 49 milioane. Greutăți multe am avut de întâmpinat. Nu voi face nici o critică pentru cele găsite la preluarea treburilor administrative ale orașului Arad. Mă abțin să fac acest lucru. Trebuie însă totuși să amintesc aci, că nu ne-a fost ușor să îndreptăm toate relele de care ne-am izbit când am început munca sistematică.

Astăzi primăria Aradului dispune de un excedent de 19 milioane lei sumă ce se găsește în caseria municipiului.

Serviciul tehnic al primăriei a fost în trecut cel mai rău organizat serviciu. Îndreptarea treburilor care au tronat aci a costat mult nerv și trudă. Suntem pe calea cea bună când afirmăm o îmbunătățire și aci.

Lucrările din acest serviciu sunt puse la punct. Sunt angajate lucrări și aci în valoare de 36 milioane lei.

Întreprinderile comunale

Ce v'as putea spune de întreprinderile comunale? Acestea sunt fala orașului

nu numai pentru felul cum sunt conduse de harnicul lor director, d. inginer Mihail Tripa, căruia îi mulțumesc și pe această cale pentru râvna care o pune într-o prosperitate lor, dar și pentru sfaturile și îndemnul care mi le-a sugerat, și cari au fost de mare folos.

În încheiere d. general Al. Vlad, primarul orașului a mulțumit funcționarilor pentru felul cum și-au făcut până aci datoria și-l îndeamnă și pe viitor să fie la locul lor spre binele comun al orașului și aduce vii elogi presei pe care o roagă să fie alături de munca rodnică a funcționarilor și conducătorilor municipiului Arad și să informeze opinia publică despre tot ce se face la primărie, arătând binevoitor și eventualele greșeli ce s'ar strecura. O critică sinceră aduce foloase, una rea și intenționată poate

strica mult mai mult și ar fi în detrimentul unui progres dorit de locuitorii Aradului

Masa comună

Din inițiativa d-lui primar al orașului și a sfetnicilor d-sale s'a servit apoi o masă comună la restaurantul Dacia, în timpul căreia d. secretar general al municipiului, V. Lazar a rostit o cuvântare ocazională, mulțumind în numele funcționarilor, conducătorilor primăriei pentru felul cum au înțeles să stea alături de ei la datorie și pentru sprijinul pe care l-au dat în toate ocaziunile.

Cei de față în picioare au ovaționat pe primarii municipiului Arad, cu care act s'a încheiat o perioadă de muncă la noua eră de redeşeptare a țării dela primăria Aradului.

MICA PUBLICITATE

Folosii mica publicitate a ziarului „DACIA”
Costul unui cuvânt este 1 leu, minimum 10 cuvinte

La oficiul de plasare Timișoara se caută pentru imediat angajare: 2 ucenici români absolvenți a III-cl. de liceu, pentru legătorie de cărți. 3 ucenici români absolvenți a IV-cl. de liceu, pentru litografie. Spesele cu căminul vor fi suportate de patron.

Locuință modernă cu 2 camere de închiriat, Cetate, Tașche Jonescu 20.

PROFESOARA DIPLOMATĂ prepară în ore particulare limba germană, engleză, franceză, latină, greacă și română, deasemenea și stenografia română și germană. Circ. III, Bulev. Carol I. No. 7, etaj II, ușa 9.

Domnișoară, pricepută și cu multă practică, caută angajament de caserită, ori unde. Cunoaște la perfecție trei limbi. Pretențiuni modeste. Adresa la ziar.

Doi elevi sau elevi primesc cu toată întreținerea. A se adresa: Alexandrina Baba, II., Str. Joffre Nr. 10.

DELA JUDECATORIA I. URBANA SECȚIA CART. FUND. NR. 4775-1939 CF.

Extract din publicațiunea de licitație.

În cauza de executare pornită de urmărirea Banca Poporală ca Asociațiune în Freidorf repr. prin Dr. Caspar Muth avocat în Timișoara, contra urmăriților Ludovic Mihail și soția născ. Koch Maria resp. a min. Nicolae Wirtz și Martin Ludovic, la cererea urmăritoarei și având în vedere decusul de predare succesiunii No. 10-1935 din 23. Febr. 1939 dată de Judecătoria rurală Timișoara aprobat de Trib. secția tutelara sub No. 1084-1935 din care rezultă că urmăriții de gr. II. s. lui Ludovic Mihail născ. Maria Koch a decedat iar moștenitorii ei sunt minorii Nicolae Wirtz și Martin Ludovic, cari în lipsă de cetățenie română nu pot moșteni urmând ca porțiunea de 1/2 parte să fie vândută prin licitație voluntară.

Judecătoria ordonă:
licitațiunea execuțională resp. voluntară cu efect execuțional în baza §§ 144, 146 147 și 204-208 din Legea LX. din 1881 comb. cu art. 18 din Constituția asupra imobilelor (proprietatea urmăriților conform B.1-2) înscrise în cf. a comunei Freidorf din circ. Judec. I. Urb. Timișoara și Trib. Timiș-Tor. (Nrul 1184 prot. cf. A. I. 1. No. top. 311 h (42) 3 cu prețul de excludere de 9600 Lei pentru încasarea creanței de 82.000 Lei capital interese comerciale de la 25. Noemvrie 1934 spese de proces și de executare de 7000 Lei fixate până acum, spese de 580 Lei fixate pentru cererea de licitație, precum și pentru încasarea creanței de 11874 Lei cap și acces. a lui Petru Leszl de sub C. I.

Fixează termen pentru ținerea licitațiunii în ziua de 3 luna Octomvrie anul 1939

Camără mobilată, convenabilă, bine mobilată și cu intrare separată, eventual cu pensiuine, de închiriat în str. Apostol Movilă No. 3, lângă Arena sportivă T.M.I.

Isolda Erdely, profesoară de pian, dă lecții de pian și teoria muzicii. Limba germană franceză, engleză. Timișoara III., Strada Iosif Gal 5/II.

ora 10 a. m. la casa comunală a comunei Freidorf.

Imobilele ce vor fi licitate nu pot fi vândute cu un preț mai mic de cât prețul strigării. Dacă la primul termen nu s'a oferit un preț mai mare de cât cel fixat, licitația se va amâna.

Cei cari voiesc să liciteze sunt dator să depoziteze la delegatul judecătoresc, drept garanție 10 % din prețul de strigare în numerar, ori să predea aceluiași delegat cătanța de depozitare judecătorească prealabilă a garanției, și să semneze condițiunea de licitație (§ 147, 150, 170 leget LX. din 1881, § 21, XL 1908.) dar creditorii privilegiați sau ipotecari asupra imobilului vândut sunt dispenzați de garanție.

Dacă nimeni nu oferă mai mult, cel care a oferit pentru imobil un preț mai urcat de cât cel de strigare este dator să completeze imediat garanția fixată după procentul prețului de strigare până la același procent al prețului oferit. Dacă nu îndeplinește aceasta îndatorire, nu se va ține seama de oferta sa și nu mai poate lua parte la licitație, care se va continua fără amânare.

Dat în Timișoara, la 22 Junie 1939.

Judecător-șef Dr. Rusăln m. p. — A. director de cf. Boriovan m. p. — Pentru conformitate: indiscifrabil.

PRIMĂRIA COMUNEI RURALE COMLOȘUL-MARE.

Nr. 1247 din 23 August 1939.

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștința celor interesați că în ziua de 13 Octomvrie 1939, ora 10 se ține la această Primărie licitație publică cu oferte închise și sigilate, pentru construirea stațiunii de sero-virulizare.

Licitația se va ține cu respectarea dispozițiilor art. 88-110 din L. C. P. Regulamentul Oficiului Central de Licitații și normelor în vigoare.

Ofertanții vor depune garanția de 5% în numerar sau efecte de Stat.

În caz că licitația va rămâne fără rezultat, se va ține o nouă licitație în ziua de 20 Octomvrie 1939, ora 10.

DIANA

„cu putere și plăcere

Mai estin ca oriunde

cu mâncări bune și băuturi veritabile veți putea trăi mulți ani...
bun, curat și estin se servește la Restaurantul

„BOLTA RECE“ Prop. Bădeanțu Petre
Timișoara Cetate Str. Vasilie Alexandri 3 Vis a vis de Banca Românească
Sprijiniți Comerțul Românesc

Prețuri dirijate

În vremurile de azi când concurența produselor industriale pe piață este inexistență, lăsându-se la bunul plac al fiecăruia să își fixeze prețul și când prețul produsului agricol este fixat de piața internațională — supra încărcată — spre a se ajunge la o justă prețuire a bunurilor, spre a se putea înlătura conflictul dintre ele, ar trebui dirijate. Istoria economică ne enumeră în decursul timpurilor mai multe cazuri, când în urma cataclismelor economice, instituția conducătoare a sistematizat diferențialele dintre prețul produselor. Cu toate că este numai alinarea simtomului, lăsându-se libertatea boalei de a se desvolta în voie, pentru o durată scurtă este necesară.

În umbra care se așternut asupra lumii după prăbușirea imperiului roman, piața economică dispăruse aproape cu totul. În aceea epocă de pustiere, omenierea intrerupsese orice schimb comercial.

Rețasi în codrii sau la munte oamenii trăiau în forma primitivă preocupându-se doar de hrană. De azi pe mâine, însă când sfârși ultima cruciadă, în epoca de pace care urmă, i-au năstere necesitățile unui nou sistem de schimb. Pe lângă mănăstiri se pun bazele unui nou fel de comerț.

Omenirea coborând la șes și reluându-și vechile îndeletniciri începe a produce și deci a avea nevoie de schimb. Atunci oamenii au sericii singuri diriguitorii și timpurilor prin baza unui comerț dirijat. Hotărâs: ca înlăuntrul zidurilor cu cari erau încercuite mănăstirile să se fie odată sau de două ori pe săptămână târguri la care toți locuitorii din împrejurini puteau să își expună produsele. Însă schimbul se făcea după un anumit criteriu dinainte stabilit pentru producător, iar pentru aceia cari nu erau nici producători și nici consumatori, ci se îndeletniceau numai cu vânzarea produselor altora, li se „măsura” dreptul de câștig. Deci, nimic nu putea fi schimbat decât pe justul preț. Sau mai bine zis câștigul nu putea încerca prețu decât în măsura aprobată de autoritate bisericească.

Mulțura poate are să li se pară utopice această idee de răsturnare a unei doctrine economice — liberul schimb — a unei școli, însă pentru că în mic această măsură a fost luată pe piața alimentară din București, permitându-se un singur câștig de 10% dela angrosist la consumator; deci credem că s'ar putea ordona și în mare diferențele dintre prețuri, aducându-le la un numitor comun.

Ne întrebăm dacă prețurile produselor industriale sunt compuse din toate elementele prețului despre cari ne învăța politica economică, în prețul unei măci metriche de grâu impus de piață în țară areste elemente componente.

Dacă am analiza acest preț, fără de-a ține cont nici de cel mai mic rizic la care producția este supusă, ne-am da seamă că acest preț ar trebui să fie cel puțin încă odată atât de mare. De aceea dacă întroducerea „justului preț”, ar fi și un pas înlăuntrul de măsură dictatorială ar fi însă drept, prin el s'ar ține socotă de îmbunătățirea soartei unei majorități de 80% și totodată s'ar înfrâna pofta nemărginită de câștig a industrialilor cari nu odată, câștigă 100 la sută.

Dacă s'ar lăsa pentru produsele agricole prețul stabilit pe piață și s'ar introduce pentru produsele industriale „justului preț” credem că întru câtva s'ar nivela suprafața situației, devenind viața agricultorilor mai agreabilă, pentru că dacă am cerceta standardul de viață al micului agricultor (10 jugă) ne-am da seama că trăește foarte restrâns ducându-și cu mult greu viața de pe o zi pe alta.

Iar dacă justul preț în epoca eclesiastică a fost introdus din dragostea de aproapele, acum cu atât mai vărtos ar trebui introdus acest control pentru propășirea neamului, mai ales când ne gândim în mâinile cui se găsește industria noastră.

DOREL DRAGUESCU

O frumoasă manifestatie românească la granița de sud-vest a țării

Organizarea Gărzilor F. R. N. din plasa Sasca-Montană

Sasca-Montană, 10. — Pe platoul din fața frumoasei stațiuni climaterice „Șușara” s'a făcut în cadrul unei solemnități impozante și care a impresionat mult, organizarea Gărzilor F. R. N. din plasa Sasca-Montană.

La ora 10 a. m. toate autoritățile din Sasca și jur în frunte cu pretorul plasei

d. C. Stoica și notarul Ștefan Moise comandantul substituit pe plasă, sunt prezente. — În asistență mai remarcăm pe d-nii: Antonie Cărmăciu judecător șef, dr. Ion Perianu medic, notarii Polgar, Giogea, Popescu Ilie, Mîoc, învățătorii Petrovici, Const. Pârvan, iar dintre comandanți gărzilor sătești pe d-nii Irimia

Verca reprezentând comuna Iidia, Simeon Vițan jun. pentru comuna Slatina, Vasile Pânduru Potoc, P. Benea Milcoveni, V. Borceau Bogodint, Ion Nădășanu Ciuchici, Dumitru Telescu Cărbunari, precum și comandantii gărzilor din Sasca-Montană, Sasca-Română, Socolar, Naidăș etc.

La orele 10 cu o punctualitate demnă de relevat își face apariția pe platou d. locot. col. Petre Bălica, comandantul pe județ al Gărzilor F. R. N.

Preotul-căpitan în rezervă Gh. Târba oficiază cu mult „Sfințirea Apei” rostind o prea frumoasă predică despre înșărnătatea jurământului, din care extragem următoarele: „Românul nu-și calcă jurământul dat, pentru că poporul nostru născut și crescut în legea și învățătura lui Hristos, să teme de păcatul care să numește călcarea jurământului. Românul să pedesească singur chiar dacă nu își poate îndeplini jurământul și această virtute o are moștenită din strămoși.” După ce aduce ca exemplu pe Scaevola Mucius Caius, sf. sa încheie: „Când denunți acest jurământ, mi-am adus aminte de acest luptător al Romei eterne. Alături de voi sunt 20 de milioane români cari apără glia străbună, în frunte cu drept credinciosul nostru Rege: Carol II.”

În numele plasei cuvinte de bine venit rostește d. pretor Constantin Stoica arătând, că ziua aceasta este o zi de înălțare sufletească, e ziua în care românii din acest colț de țară rup cu trecutul, promițând solemn că vor munci pentru înălțarea Patriei, prin ideea națională și solidaritatea românească.

„Poate nicidecum nu s'a simțit nevoia acestei solidarități ca astăzi — continua d-sa — când la orizont își fac apariția nouri grei și apăsători. Furtuna care se apropie ne găsește oțelii atât trupește, cât și sufletește.”

Recomandă apoi pe cei doi comandanți ai Gărzilor F. R. N. pe plasă, d-nii C. Serafim avocat și Ștefan Moise notar, arătându-le meritele cari i-au înălțat la aceasta demnitate.

Ia apoi cuvântul d. locot. col. Petre Bălica comandantul pe județ al G. F. R. N. care spune următoarele: „Vă mulțumesc din tot sufletul, că pe lângă toată sărăcia voastră v'ați rupt timp, ca îmbrăcați nu în haine de sărbătoare, ci în hainele trudei voastre, să alergați astăzi la Sasca răspunzând astfel la o chemare mare: chemare regească! O mare luptă este în perspectivă pentru care datori suntem să ne oțelim și din care luptă va eși o lume nouă, clădită pe frica de Dumnezeu, iubirea de Neam, Tară și Rege! Această lume trebuie să meargă înainte, prin ea trebuie să se renască acest neam, care are o menire nobilă și mai frumoasă de cât menirea altor neamuri. Steagul acestei lumi noi este steagul naționalismului curat, iar deviza ei: acest pământ este al nostru, aici trăim și aici v'om muri.”

După ce arată rostul gărzilor înființate, d-sa își încheie cuvântarea cu următoarele cuvinte, cari au stors lacrimile celor prezenți:

„Am avut fericirea, ca căpitan și fiul al frunții comuni Răcășdia să vă aduc la Sasca în anul 1919 ostașul român desrobitor de Tară și Neam! Am frumoasa chemare astăzi, ca după atâția ani de patimă și ură, să vă aduc în calitate-mi de comandant pe județ al G. F. R. N. cuvântul de pace, de muncă de credință și de solidaritate la care în aceste clipe grele face apel primul cetățean al țării M. S. Regele căruia îi jurăm credință pe veci-veclor. Și jurământul nostru sfânt, este o poruncă dumnezeiască cum așa de nimerit a spus-o Cucernicia Sa părintele Târba, și-l v'om ține!”

Mișu E. Gropșanu

Filmul ceh și japonez la cea de-a VII-a expoziție cinematografică la Venezia

Filmul ceh

Humoreska, filmul de sub regia domnului Otokar Vavrea, a fost unul dintre cele mai bune, rulate zilele acestea pe ecranul Expoziției cinematografice din Venezia.

Cu toate că acest film, în multe părți ale sale te-ar face să crezi că este conceput de un diletant, totuși gustul fotografic adeseori foarte frumos, reușește să acopere mediocritatea povestirii.

Istoria din filmul **Humoreska** este complicată, nu atât din cauza episoadelor cari se desfășoară, cât pentru că nu întotdeauna este limpede legătura dintre ele. În rezumat, este vorba de o familie de violiniști. Hupka, un student repetent, fuge de acasă spre a se alătura unui grup de cântăreți ambulanti, compus din tată și cele două fice ale sale. Cum este natural se îndrăgostește de una dintre ele, dela care are un fiu. Din nefericire soția îi moare împreună cu tatăl și cealaltă soră de tifos. Hupka rămâne singur cu fiul său Hynek, lipsit de orice mijloace de trai. Însă în momentul cel mai critic, când flămânzând cânta pe la ferestrele oamenilor, avocatul Multus se impresionează de atâta nenoroc și îi făcu loc în biroul său ca conșopist.

Și anii au trecut.

Hynek Hupka crescuse și între timp devenise un bărbat frumos. Decurând licențiat în drept lucra și el la bătrânul avocat. Acesta se căsătorii cu o fetiscă care nu peste mult reuși să-l seducă pe tânărul stejar. Afacerea se complică din cauza unui furt de documente, făcând de femeie spre a salva pe un vechi camarad de aventuri. Avocatul Multus descoperă consecutiv cu furtul și tradarea și îmbolnăvindu-se de inimă caută ca sinucidere un incident.

Desgustat de tragicul sfârșit al bătrânului avocat, Hynek vrea să fugă singur în lume spre a uita, însă vechiul său părinte îl ajunge din urmă, și cuprinzându-l în brațele-i tremurânde pleacă împreună încercând să-și refacă viața.

Filmul japonez

„Fii soarelui” (Figli della luce).

Din mai multe puncte de vedere, acest film se poate considera cel mai bun dintre cele patru filme prezentate de Japonia la expoziție; însă nici acesta

n'a ajuns perfecțiunea de-a se putea impune pe piața internațională. Succesul n'a fost atât de mare.

Acțiunea ne transportă într-o casă de corecție din Japonia nordică. Directorul un devotat adept al ideilor creștine întrebuinta cele mai umane procedee pentru a se apropia de sufletul copiilor.

În partea întâia a filmului, se descrie viața internă a casei de corecție, arătând diferitele sisteme pedagogice ale directorului. Apoi conducerea la Tokio a doi copii cari terminară stagiul corecțional; însă când se întoarce din capitală directorul nu vine singur. La Tokio, cunoaște într'un azil de tinere fete, o copilă, cu care se căsătorește.

Trebuie să știm însă, că directorul, ca majoritatea copiilor călăuziți de el în casa de corecție, a fost un copil găsit și deci unul care n'a cunoscut niciodată binefacerile unui cămin, iubirea unei mame, cu toate acestea însă era foarte atent cu tânăra sa soție. Totuși femeia nu era mulțumită. Într-o noapte încearcă să se sinucidă. Dece? . . .

Zadarnic, sârmanul soț a încercat pe toate căile să afle căci ea la toate întrebările lui rămânea mută.

Bunul mers al instituției de sub conducerea sa, a suferit foarte mult din cauza sbuciumului în care directorul ne sbătea. Copiii nu se mai simțeau destul de bine ținuți în frâne și într-o bună zi sfârșesc prin înscenarea unei mici revolte. Necro însă că sora directorului aude de cele întâmplate dela un prieten al fratelui său, vine la institut însoțit de ura medio, iar cazul fu clarificat.

Nenorocita lui soție, împinsă de mizerie a bătut trotuarul și după puține zile dela căsătorie a descoperit că era gravidă, fără de-a cunoaște părintele copilului său.

Soțul o iartă, din milă pentru el și toți copiii cari nu au un tată.

Filmul se bazează pe o rară putere imaginativă, mulțumită fotografiei foarte reușită și spontaneității, însă încetinea cu care se desvelește acțiunea riscă de-a exaspera pe spectator. Totuși marele public care a asitat la rulara lui a rămas învins de dramaticitatea scenelor cari vorbesc deadreptul sufletului, apreciind prin vii aplauze meritele lui.

D. D.

Înteruperea activității echipelor de fete ale Serviciului Social

D. președinte al Serviciului Social a trimis tuturor echipelor formate din fete ale Serviciului Social, următoarea comunicare:

„Având în vedere împrejurările cari au determinat încetarea activității Echipelor de băieți ale Serviciului Social și dorind a reda familiilor Echipierelor noastre toată liniștea, Echipetele de fete ale Serviciului Social vor înceta lucrările lor pe ziua de 6 Septembrie 1939, iar echipierele vor pleca spre casele lor. Comandantele vor împacheta întreaga zestre și o vor aduce personal la Fundație. Mulțumind tuturor echipierelor și co-

mandantelor pentru dragostea și zelul cu care au răspuns la chemarea Fundației și felicitându-le pentru râvna pe care au arătat-o întru împlinirea datoriilor lor, rugăm să stea de veghe pretutindeni unde se vor afla în slujba chemării supreme a M. S. Regelui, în duhul Serviciului Social.”

Conducerea Serviciului Social face cunoscut, pe această cale, absolventelor care au făcut parte din echipe, că diplomele doveditoare de împlinirea Serviciului Social, se vor elibera pe temeiul examenului pe care l-a susținut la încheierea lucrărilor în școlile pregătitoare S. S. T.

„România țară a renașterii naționale și a revoluției regale”

Marea revistă franceză „Illustration” consacra un splendid număr României „țară a renașterii naționale și a revoluției regale”.

Din materialul variat, privind România sub toate bogatele ei aspecte, material însoțit de numeroase și frumoase fotografii, desprindem următorul articol semnat de ziaristul Charles Oulmont:

Carol I, Regele taranilor, Regele tineretului

Sus în frumescul palat de piatră albă, unde Regele României lucrează, se poate spune, zi și noapte, în chiar inima Capitalei, ale cărei pulsațiuni de viață urcă până la El, în biroul auster care contrastă cu somptuoșitatea ansamblului. M'am găsit pentru întâia dată în fața M. S. Regelui Carol II, acum trei ani. Suveranul mă primea cu o bunăvoință căreia nimeni nu-i poate rămâne indiferent. Toată lumea cunoaște înalta Sa statură, figura Sa energetică, privirea Sa, clară, dreaptă, pătrunzătoare. Dar nu se poate cunoaște caracterul acestui sef când n'a fost văzută sobrietatea gesturilor Sale, vigoarea afabilă a surâsului Său. Se ignora până în acel moment ceea ce este în El ca voință activă, hotărâre fără violență, continuitate în luptă atunci când lupta este necesară.

Mai 1937: de pe atunci eram sigur că puține luni vor trece până ce M. S. Regele Carol II să impună lumii, dând măsura Sa. Mărturisesc că încerc azi un sentiment de mândrie (mai întâi ca francez, dacă nu ca psiholog) de a nu mă fi înșelat. Am vorbit atunci de România (aceasta se înțelege de la sine) și evident, de Franța: Regele îmi arăta adânc Sa cunoaștere a poporului nostru ca și a poporului Său: studiul Său cont de observații zilnice. Când spune: „Paris”, El pune în aceste două silabe un nu știu ce tandru și atât de puternic încât îmi păru că Suveranul îmi înmăna Bucureștii cu lumina din ce în ce mai mult cu încarnarea totală a României.

Cel mai bun poet al acestei țări îmi exprimasese de altfel regretul său că eu n'asi putea simți până la ce punct M. S. Carol II, admirabil improvizator. Întruie că cuvintele românești în sensul lor cel mai arhaic: „El le redă toată savoarea lor, viața lor, cum dorea Ioaachim du Bellay”.

PARINTELE POPORULUI SAU

La Muzeul Satului, în cadrul evocator al Fundațiilor Culturale Regale, conduse de profesorul Gusti, membru al Institutului, am văzut în anul următor, nu față în față, dar printre țărani veniți din diferitele provincii pentru a sărbători a opta aniversare a Domniei Sale, a aceluia care mi s'a impus de atunci ca „părintele poporului Său”. Ei purtau frumoasele lor costume de sărbătoare pentru acest prolog, solemn și familiar, la grandioasele manifestații care aveau să țină trei zile; costume cărora nicio până și nici un penel n'ar putea să le înfățișeze splendoarea fără s'o micșoreze, cu atât mai necesar este să vezi în azur culorile, arabescurile broderiilor, florile vii evoluând sub soarele auriu al Bucureștilor. Ah! cât de mult iubeste Regele această artă țărănească! El a dovedit-o în încăperile regale simple dela Foișor, la Sinaia, unde obiectele lucrate de mână — roșii, albastre, negre pe fond deschis — constituie tema de variații a decorului.

Dealtfel, nu fără îndreptățire au început festivitățile din 8 Iunie prin ceremonia mîscătoare despre care am vorbit: M. S. Carol II se ocupă fără încetare de ameliorarea vieții țărănilor, ajutat de cunoștințele tehnice ale orășenilor. Fiul Regelui este în primul rând

al lucrătorilor manuali când este vorba să se ridice satul? Nu sunt multe săptămâni de când președintele Roosevelt manifesta d-lui Gusti, comisarul general al pavilionului românesc la expoziția din Newyork, admirația sa completă pen-

tru efortul social al M. S. Carol II, pentru grija Sa de a guverna aproape de poporul Său, aplecat asupra acestui popor, cum s'ar putea spune. Imi amintesc cuvintele pe cari mi le-a spus Regele în această privință: „Țăranii au fost prea multă vreme considerați după imaginea eroilor de operetă:

„In omul modern, spiritul spartan nu trebuie să ucidă spiritul atenian”.

Iată-ne la Muzeul Satului, la capătul Șoselei Kisseleff, — avenue du Bois bucureșteană — dealungul căreia se aliniază frumoase locuințe, având în mijloc Arcul de Triumf, simbolul victoriei Aliatilor.

Automobilul regal trece în mare viteză pe sub poarta monumentală. Aproape tot atât de tânăr ca înfățișare ca principele moștenitor, Regele coboară, întinzând mâna oamenilor bravi, feri-

țiți de a-I putea prezenta omagii. Apoi vine rândul discursurilor oficiale și, deodată, văd pe Rege surzând, răzând cu un zâmbet franc care-i aduce soarele în plină figură: se recită o odă compusă în onoarea Sa de o fată de 11 ani, care deși nu cunoaște prea bine ortografia și grai atica, arată o oarecare fantezie poetică; M. S. Carol II este sensibil la asemenea manifestații și fervent admirator al poeziei. Nu știe el pe de rost numeroase poeme de Samain, unul dintre „familiarii” Săi, pus la loc de cinste în biblioteca Sa, în care scriitorii noștri constituiesc cea mai mare parte, așa cum am constata-o cu Victor Hugo, Lamartine, Baudelaire și Pierre Louis.

Nu-mi sunt necesare decât puține momente pentru a înțelege justetea dublei denumiri pe care România o dă șefului său: „Regele țărănilor” și „Regele tineretului”. O țărăncă cu ochii de catifea neagră, cu tenul bronzat de soarele primăverii, prezintă Regelui, un ulcior cu apă din fântâna casei sale: cu opt ani în urmă, aceiași tânără săteancă a dat să bea principelui regal de îndată ce avionul venind din Franța, condus de Laouette, a aterizat pe câmp. Cu câtă bucurie soarbe Regele apă, la această „regală” aducere aminte!

Apoi, un bătrânel întinde Regelui o impunătoare filă de hârtie: actul de donație a terenului pe care s'a așezat frumoasa pasăre și unde Carol al României a primit dela acea femeie prima băutură în țară Sa. În realitate, bătrânelul pare să mulțumească „noului „proprietar” de a fi acceptat donația sa.

A doua zi, imi notez o altă calitate care caracterizează adânc pe Rege: prodigioasa Sa memorie, admirată de toți compatrioții noștri cari îl cunosc. Memorie nu numai a convorbirilor, a faptelor, dar chiar și a fizionomiilor. Unui cultivator ieșit din rânduri pentru a-I spune un cuvânt de devotament:

— Nu-mă mai amintesc pronumele tău (Regele îi spusese pe numele de familie), dar tu erai pe vremuri în regimentul meu, nu-i așa?

— Da, Sire, dar pe atunci eram mai tânăr.

— Eu la fel, zâmbi Regele.

— Și nu purtam ochelari; aceasta mi-a schimbat înfățișarea.

Refacerea Grădinei de Tir din Oravița

— O reușită serbare în acest scop —

Oravița, 10. — Grădina de Tir din orașul nostru, din nepăsarea conducătorilor din trecut, a ajuns într-o stare deplorabilă, o stare care nu mai poate să dăinuie. Această grădină a fost o podobă a localității și locul de recreație al populației. Refacerea ei, se impune deci, cu atât mai mult cu cât orașul, în afară de micul parc din fața liceului general Drăgălina, nu mai are alte parcuri, cu excepția împrejurimilor despre cari nu se poate spune nimic rău.

Problema aceasta a ajuns să preocupe pe intelectualii orașului în frunte cu d. dr. Bolboca, secretarul general al Direcțiunii Silvice U. D. R. din Reșița. D-sa, care este și conducătorul Asoc. cetățenești „Grădina de Tir din Oravița”, pentru a aduna un fond din care să se refacă grădina, cu concursul mem-

brilor sus numitei asociații, a organizat o frumoasă serbare de vară pe care a pus-o sub patronajul d-lui prefect col. Pavel Seracin.

Serbara s'a bucurat de o reușită deplină. Au luat parte toți intelectualii și un numeros public, format din peste 1000 persoane, în frunte cu d-nii și d-nelle: prefect col. Seracin, primar ing. Corneanu, deputat dr. Ioan Teicu etc.

Dela orele 4 d. m. și până noaptea târziu s'a desfășurat un bogat program compus din diferite distracții și dans. Pentru ca tradiția să fie pe deplin re-trăită, seara la masă s'a servit și vânat.

Cu acest prilej, populația a manifestat viu pentru M. S. Regele Carol II, consolidatorul României noi.

— Vezi bine că nu, de vreme ce te-ai recunoscut, îi spuse Regele pentru a consola. Și-i întinse mâna pentru a doborâra.

O amintire pioasă, care explică sensibilitatea Regelui, este păstrată tatălui Său: în biroul Său dela București sau dela Sinaia. El trăește înconjurat de fotografiile Regelui Ferdinand, așa încât în fiecare cameră vi se pare că sunteți întâmpinați de figura gânditoare a aceluia care a făcut războiul alături de noi.

În mod natural revenim la această temă a tineretului: este o adevărată necesitate pentru M. S. Carol II nu numai de a supraveghea studiile Voevodului Mihai, dar de a examina îndeaproape lucrările aceluia pe cari Fiul Său îi numește „colegii săi” și ale străjerilor de a corecta erorile lor cu o indulgență severă, subliniind în același timp calitățile lor. Asupra educației intelectuale Regele mi-a făcut onoarea de a-mi expune ideile Sale: ele se rezumă astfel:

Imi place să nu fie ceva livresc, să lucreze mai degrabă „în viață” chiar de la școală, instruindu-se în același timp de cărți. Este totdeauna primejdios să stai departe de oameni. Să evităm să fim prea „școlari”.

Iată cum lucrează în chip concret acest neobosit muncitor care, înainte de ora 8 dimineața, este în curent nu numai cu noutățile ziarelor și radio-ului, dar și cu rapoartele din cari scoate, cel mai activ medic al țării Sale, diagnosticul.

Suveranul ține, pentru alții ca și pentru Sine, la dezvoltarea inițiativei individuale în sensul unei cât mai bune stări a colectivității.

Vreți un amănunt curios dovedind simțul pedagogic al M. S. Carol II? Dacă rafturile bibliotecii personale a Marelui Voevod sunt încă destul de goale, acestea se explică prin aceea că numai cărțile citite de fiul Său sunt înșiruite în ele. Nu este legată decât cartea pe care tânărul principe a citit-o dela un capăt la celălalt; astfel, se poate observa gustul cititorului când acesta nu este ținut de disciplină școlară.

Regele-soldat nu acționează altfel față de armată decât față de tineret. Generalul Gamelin, în timpul zilelor de mănăvra trăite alături de Suveran, a putut observa că Regele, sever când trebuie cu ofiterii superiori, tratează cei mai umili soldați cu aceeași sollicitudine ca pe străjerii săi țărani. Fără să se mulțumească să dicteze ordine, să controleze execuția lor, El vrea să vadă totul prin Sine însuși și de data aceasta merge până acolo încât să guste hrana trupei și să vegheze la perfecta lor îngrijire.

Cum aș putea încheia această schiță a M. S. Carol II, căruia voi încerca în curând să-i fac portretul într-o carte fără să-mi amintesc cu emoție modul în care Regele îmi vorbea anul trecut de boala Reginei Maria cu puțin înaintea morții sale, de această mare prietenă a Franței care a transmis, fără îndoială Fiului Său, ca și Regele Ferdinand, acest sentiment de amicitie pentru țara noastră, de care noi suntem pe bună dreptate mândri. El admira curajul său moral, resemnarea sa fizică; și am încercat în urechi accentul pe care El îl pune pe acest cuvânt, atât de dureros pentru El de acum înainte:

„Mama mea”

Astfel, dela cea mai veche la cea mai recentă audiență s'a întărit opinia mea: „Trebuie să lupti totdeauna pentru binele poporului tău. Dacă el nu-și dă seama imediat, ce importanță poate avea aceasta atâta vreme cât triumfă acest bine suprem: fericirea sa!”

Colțul bisericii

Duminica

„Cine dintre noi este fără de păcat, să arunce mai întâi cu peatra în ea, apoi s'a plecat jos și a continuat să scrie în nisip. Când au auzit aceste cuvinte, s'au simțit muștrați în cuget și au plecat unul câte unul . . . Iar Isus a rămas singur . . .”

Ioan 8, 7—9

Cunoaște-te pe tine însuși . . . ori, ce ție nu-ți place altuia nu face, spune poporul nostru, dintr'o experiență, bimilenară a vieții sale. Aceste proverbe izvorâte din profunda lui viață legată strâns de biserică, își află în nenumărate locuri, răsunetul în sf. Scriptură.

Față de aceste constatări populare, noi aducem un exemplu tipic din sec. al XX. secolul turismului, al vitezei și al mecanizării.

În anul 1926, un turist urca coastele piezișe ale Onului — cel mai înalt pisc din Carpați. — În drum spre vârf îl apucă o viforită, încât, tinerul nostru numai cu greu putea înainta. În fine totuși ajunse la o colibă din vârf unde locuia un paznic. Intrat în colibă un miros greu îl năpădi — chipurile nu erau cabanele moderne ca „Bela vista” din Muntele mic — și abia mai putea respira de duhoarea din lăuntru. Păzitorul îl pofti pe tiner să se încălzească și după cina să-și facă o băutură, îl duse într'o încăpere scundă și mică. Văzând încăperea foarte sumar mobilată, își reamniți de casa proprie cu tot confortul ei, dar și de unele scene cetite prin cine știe ce romane senzaționale. desore ceace se poate întâmpla în astfel de împrejurări și întrebă pe paznic: oare nu mi-se poate întâmpla nimic aici? La ceace paznicul răspunse: sigur că nu, doar suntem creștini. Tinerul se liniști, avea dupece auzi cum paznicul cu familia își făcuseră rugăciunea de seara, . . . și ne iartă nouă păcatele, precum . . .”

„Sunt între creștini” — spuse tinerul, și adormi liniștit.

„Care dintre voi este fără păcat să arunce piatra mai întâi . . . — spune Isus, către farisei. Oare turistul nostru nu fi având un tată director de bancă, de fabrică, sau mai știu ce fel de întreprindere din care i-s'a îngăduit sportul urismului?”

Lumea noastră uită foarte repede greșelile proprii și totdeauna — din fire — este gata a arunca cu peatra în semen, a-l suspiciuna, a-l ponegri, a-l disprețui . . .

Cugetătorul creștin Hum pradt, spune: „ceace înălță virtutea, e tocmai injustiția la care ea se așteaptă. Îndeplinirea datoriei nu este un merit, decât, dacă o înțelegem, fără să fie răsplătită nu mai este vrednică de ea.” — Iar Prof. Dr. Dubois (în cartea: „Educația prin sine însuși” Paris 1936), spune: Natură, e un tribut al secret; jurisdicțiunii sale, nevăzute, răbdătoare, nu-i scapă nimic din cele ce se poate ascunde oamenilor și ar putea rămâne nepe-depsite. Deciziunile ei, eterne și suverane, își produc efectele inevitabile, asupra generațiilor și cel ce trudește să descopere misterul răului sau al suferințelor, îl poate găsi în excesele părinților sau ale strămoșilor.

Faceți, iubii cetitori, paralelă între textul biblic al Duminicii și între faptele voastre . . . și apoi aruncați cu peatra . . . în semenii voștri . . .

Preot TRAIAN CONSTANTIN

„DACIA”
e ziarul tuturor

Drumul stabilit de actualul regim

este cel mai nimerit din câte se puteau alege

Frontul Renașterii Naționale a refăcut unitatea sufletească a românismului și a întărit conștiința solidarității naționale

N'a trecut decât un an și jumătate de atunci. Țara întreagă, până în cele mai îndepărtate cătune, era împărțită în câteva zeci de partide și grupări politice, fiecare cu clientela lui lihnită, fiecare cu făgăduieli cât mai demagogice și toți deopotrivă învrăjbindu-se și certându-se pe întâietatea „drepturilor” de a veni la putere, pentru a-și dovedi nepriceperea și pentru a pleca apoi cu buzunarele doldora de bănet. Banii aceștia — adunați fără muncă și rupți dela atâtea nevoi ale țării, se risipeau prin cabarete și localuri de desfătare, ori se întrebuntau în afaceri dubioase, de pe urma cărora cel păcălit înlotdeauna rămânea tot Statul sau bietul contribuabil.

Nimic din firimiturile praznicelor pan-tagruelice nu ajungea la cei obișduiți, pentru că nici un politician nu se mai gândea la ei după ce trecea campania electorală.

Pentru cine a lipsit din țară numai doi ani pare de necrezut transformarea radicală care s'a produs.

În locul celor treizeci și ceva de partide, un singur organism: Frontul Re-

nașterii Naționale.

În locul guvernărilor de risipă și căpătuială, cu elemente lipsite de prestigiu și acționând fiecare cum îl tăia capul și cum îl îndemnau interesele, un guvern cu autoritate și coeziune în acțiune, format din cele mai nimerite personalități ale vieții publice și purtând fiecare răspunderea actelor săvârșite.

În locul haosului și anarhiei care tindea să amenințe însăși existența Statului, ordine desăvârșită și încadrare precisă în ritmul de acțiune al noului regim, acceptat cu atâtea însuflețire și susținut printr'o temeinică contribuție de toate categoriile sociale, înfrățite în muncă pentru țară și Rege.

În locul selecționării prin propagandă demagogică și intrigă de culise, valorificarea și ierarhizarea tuturor prin muncă și pregătire profesională.

În locul temerii de ziua de mâine, calm desăvârșit și încredere în destinul și forța acestui neam atât de încercat și îndurător.

În locul dezorientării creată de mercenarii tuturor intereselor și ideologiilor, o singură credință: Țara și Regele,

o singură lozincă: solidaritatea națională și o singură preocupare: binele obștesc.

Cât de mari vor apare în lumina istoriei realizările actualului regim, se poate întrezări de pe acum, presupunând că azi ar fi ceia ce a fost ieri.

UNITATEA SPIRITUALĂ A ROMANISMULUI

Dezanăgiți de atâtea făgăduieli deșarte și ușurați că, într'un moment de răscură, factorii cu răspundere din această țară au pus la timp stavilă răului care amenința să-i strivească sub povara lui, cetățenii acestei țări, fără deosebire, s'au grupat, increzători, în jurul Frontului Renașterii Naționale, cu un elan demn de toată admirația.

Sub direcția înțeleaptă a conducătorilor țării și a Frontului Renașterii Naționale, unitatea sufletească a Românilor a fost restabilită mai repede decât s'ar fi crezut.

Știrile cari ne vin de pretutindeni, din provincie, ne îndreptățesc să afirmăm acest lucru.

Alături de Români în același ritm și cu aceeași bună credință, s'au aliniat și au pornit la acțiune comună și minoritățile naționale, care dacă nu pot impresiona prin numărul lor, aduc totuși prin gestul lor, o confirmare și întărire a bunelor raporturi în care ne aflăm și a înțelegerii orului tratament ce li s'a aplicat.

Peste tot, datorită înțelegerii directive ce s'au dat, a dispărut vrajba inutilă între diferitele categorii producătoare ale țării. Nici o șovăire și nici un gest de neîncredere nu s'a produs în mersul aceste acțiuni de întărire spirituală a românismului.

Evenimentele lor la ordinea zilei au verificat cu prisosință atât calmul desăvârșit al poporului românesc, cât și conștiințozitatea cu care fiecare dintre cei chemați să-și dea contribuția pentru întărirea apărării fruntarilor au răspuns la apelul făcut.

Intr'o ordină impresionantă și cu hotărârea pe care le-o dă siguranța în priceperea celor care conduc destinele acestui neam, toate seriile de contingente chemare pentru instrucție și-au făcut datoria către țară, cu aceeași dragoste pe care o pun în îndeplinirea îndelungnicilor lor de fiice zi.

Contribuțiile benevole trimise fondului de înzestrare al oștii sunt deosebite de dovadă destul de puternică a conștiinței de solidaritate națională.

Dela cei mai avuți și până la cei mai nevoiași, contribuția pentru înzestrarea armatei a venit năvalnic și întreagă, după posibilitățile fiecăruia, contopind în frumusețea atâtor gesturi toate sentimentele înalte ale sufletului românesc, unitar și nedesmintit în elan niciodată.

Acestor gesturi de solidaritate națională, dela care n'au lipsit nici minoritarii, guvernul le-a răspuns prin grija pe care a pus-o pentru întrebunțarea barilor trimiși cu atâtea bună voință.

Această bună gospodărire a banului public nu se putea să nu stărnească ecouri puternice acolo unde altă dată era indiferență și neîncredere.

Dar ceiace ilustrează și mai mult conștiința acestei solidarități naționale sunt inițiativele pornite, peste tot, la țară, ca ce rămăși sau întorși din concentrare, să pună umăr la umăr și să lucreze pământurile celor plecați să-și facă datoria.

Contribuția pe care o dau în toată această acțiune Gărzile Naționale, echipa regale ale Serviciului Social, unitățile de premilitari și de străjeri toate institutiile dezvoltate și desăvârșite sub actualul regim, este tot atât de generoasă și tot atât de activă.

Iată pentru ce suntem convinși că drumul hotărât de actualii conducători ai țării este cel mai nimerit din câte se puteau alege.

Dobrogea românească

Realizările din ce în ce mai intense ce s'au făcut în ultimii ani în Dobrogea și'n general decând România a intrat în posesiunea acestei provincii, ne face ca să fim mândri, de ce poate avea un popor.

Căci pământul Dobrogei n'a aparținut niciodată în istorie Bulgarilor, așa cum aceștia voiau ca să falsifice adevărul istoric.

E destul ca să răsfoim cartea sugestivă a d-lui N. Iorga: „Drepturi naționale și politice în Dobrogea”, ca să ne convingem, că în Evul-Mediu, Țările bulgare n'au exercitat nicio influență asupra Dobrogei. Trecutul Dobrogei ne spune despre stăpânirea Bizantinilor, de Dobrotici, Seniorul Varnei — iar din titlul lui Mircea cel Bătrân, posesiunea de peste Dunăre Dobrogea, cuprinde mai mult sau mai puțin, dimpreună cu cetatea Silistra: „ . . . domn, și de amândouă părțile de peste toată Dunărea, până la marea cea mare și cetății Dârstorului stăpânitor”, iar diplomele latinescilor ale lui Mircea, dau titlul: „terrarum Dobrogei Despotus et Tristi Dominus” (Dimitrie Onciul, *Mircea cel Bătrân, București, 1918, pag. 8—9*). În sec. al XV-lea a intrat în stăpânirea Turcilor, iar dela 1878 în cea a Românilor. În urma războiului ruso-turco-român, prin pacea dela San-Stefan, vor mai apoi prin congresul și pacea dela Berlin (13 Iulie 1878), Dobrogea a fost cedată Românilor, „ca răsplată pentru jertfa de sânge ce ei au adus în ultimul război ruso-turc pentru libertatea și independența Creștinilor din Balcani și ca compensație pentru luarea Basarabiei. Dar dacă Români au acceptat Dobrogea pentru întâia considerație, ei n'au ascultat-o pentru cea de a doua. Căci, pentru a reține Basarabia cu consimțământul României, Rușii i-au oferit atunci, se știe, întreaga parte de Sud a Dobrogei, așa zisul Cadriater, până la Ruscuc și Varna. Părinții noștri au refuzat însă această ademenitoare ofertă, spre a nu consfinți, printr'un asemenea consimțământ, rășluirea, pentru a doua oră, a uneia din cele mai însemnate părți a patrimoniului lor național.

N'a fost deci un schimb asupra căruia să se poată vorbi, țării sau dăce-

ta, cum vor unii, — din ignoranță sau din rea credință — să înființeze chestiunea Dobrogei.

Am părăsit Basarabia, siliți de împrejurări, fără a fi renunțat la dânsa, și am ocupat Dobrogea ca răsplată a participării noastre la războiul de acum patruzeci de ani. Pentru satisfacerea necesităților economice ale țării, am prefăcut apoi, prin sacrificii și cheltuieli enorme, printr'o continuă și stăruitoare muncă, un timp de patru decenii, una din cele mai mizere provincii ale Impărației otomane, într'unul din cele mai frumoase și prospere ținuturi ale Orientului european. Prin această capitală operă de civilizație și cultură, pe care în trecutul bimilenar al Dobrogei, numai Românii, strămoșii noștri, au îndeplinit-o, ne-am asigurat, negreșit, cel mai însemnat drept la stăpânirea politică a României de peste Dunăre.

În fine, sub raport etnic, drepturile noastre asupra Dobrogei sunt deosebite de incontestabile. Căci dela colonizarea romană până'n zilele noastre, cel mai important element etnic al provinciei, ca număr și valoare culturală, a fost totdeauna elementul indigen, Românii, și în urma succesori lor, noi Românii. Bulgarii au imigrat în Dobrogea destul de târziu, în sec. XVIII și XIX, fiind și rămânând față de Români și celelalte neamuri conlocuitoare — Turci, Tătari, Ruși, Germani, Greci, Armeni, Evrei, etc., — într'o slabă minoritate. Ei n'au putut imprima nici o urmă culturală, proprie, națională, în viața istorică a provinciei, care a conservat dealungul veacurilor, și sub acest, un evident caracter românesc” (Alexandru Lapeda-tu: *Pretensiunile bulgare, în „România”, Iași, 7 Februarie 1918*).

Elementul românesc a fost în Dobrogea din timpurile mai vechi, în Evul-Mediu, modern și contemporan găsim mărturii istorice, date importante cu privire la Români. Datele statistice mai noi ne dovedesc realitatea etnică — superioritatea Românilor față de alte neamuri cari trăiesc în Dobrogea — deci Dobrogea a fost și va fi totdeauna românească.

CONSTANTIN BUDNEANU

CODICILUL D-LUI BOCU

TUBITE DOMNULE ROȘU,

Imprejurările mă silesc să cer din nou ospitalitatea ziarului „Dacia” în scopul de a-i răspunde d-lui Bocu la codicilul de 13 coloane de tipar. Bineînțeles, am căutat să fiu cât se poate de scurt, înțelegând să nu abuzez prea mult de bunăvoința conducerii ziarului.

Cu prietenesti salutări
PETRU NEMOIANU

La articolul meu publicat în Nr. 19 din 11 August a. c., al ziarului „Dacia”, d. Sever Bocu răspunde printr'un codicil la testamentul său politic, scris pe 13 coloane de tipar, cărui îi consacră aproape în întregime N-rul din 25 August al ziarului „Vestul”, al cărui proprietar este.

Mărturisesc că, lungimea acestui codicil mă pune în situație de vădită inferioritate tehnică, întrucât eu nu am un asemenea organ la dispoziție, iar unor publicații străine nu le poți cere atâta spațiu în scop de polemică. Totuși, va trebui să-i dau o replică. Pentru a o putea face voiu căuta să mă rezum, bazându-mă pe împrejurarea că, lumea ne cunoaște destul de bine, pe amândoi. O discuție de ordin personal ar fi, de altfel, și prea lungă și nu ar fi, în nici un caz, în avantajul d-lui Bocu.

Ceeace interesează însă înainte de toate este obiectul nostru de discuție din trecut și anume: dacă testamentul politic al d-lui Bocu se mișcă măcar pe linia unui adevăr relativ, sau nu. Și aceasta, după cum am fixat dela început, numai în două direcțiuni: dacă d. Bocu scrie pentru istorie, de ce nu a pomenit numele lui Octavian Goga în cursul voiajului de 87 zile și de ce d. Bocu nu a militat întotdeauna ca bănățean, căci această origine nu i-a contestat-o nimeni.

La prima întrebare, d. Bocu răspunde afirmativ, recunoscând că, a călătorit împreună cu Goga, dar nu l'a menționat fiindcă, într'un interview de gazetă nici Goga nu i-a pomenit numele său. Stând în fața acestei recunoașteri, rămâne ca opinia publică să judece, dacă un interview de gazetă este egal cu o carte de natură istorică, pentru că d. Bocu să poată aplica legea talionului, căci după știința mea, istoria se scrie și în i r a e t s t u d i o, adică fără ură și fără r' tinire. În orice caz, declar că, pe mine personal, această rectificare explicativă a d-lui Bocu mă mulțumește pe deplin.

În ce privește cea de a doua rectificare pe care o vizăm, d. Bocu nu mai este atât de franc. Tot ce i-am putut stoarce prin lunga-i scrisoare este recunoașterea indirectă, că în atelierul său de lucru aplică două feluri de măsuri oamenilor: una mai indulgentă și mai creștinească, — prietenilor — și alta, executia capitală, — adversarilor, — fie ei și morți. Cea dintâi nu poate să supere pe nimeni, căci oameni și creștini suntem, dar cea de a doua este cât se poate de gravă fiindcă „creionările istorice” ale d-lui Bocu, — după cum înțeleg și mărturisesc, — au fost scrise după moartea lui Goga, a cărui memorie a fost lipsită de orice apărare și deci și de judecată dreaptă.

Asupra celorlalte părți din carte nu m'am extins nici eu și nici altii încă. Prin urmare, ele pot să rămână în picioare, dar tot fi și răsturnate dacă nu vor putea să reziste verificărilor celor ce au trăit aceeași epocă. În acest unic sens am declarat că, voi veni și eu cu oarecari contribuțiuni. În aceasta d. Bocu vede numaidecât o amenințare, ca și cum eu aș fi un nemilos cerber, care nu are altă treabă decât să-i închidă poarta istoriei și a nemuririi. Este departe de mine un asemenea gând hain. Eu am promis să scriu, nu ca amenințare, ci în temeiul principului de continuitate.

În anul 1934 am publicat „Prizonier la Ruși-Rob la Unguri”, în care se cuprind amintirile mele de pe frontul austriac, din Siberia și până la Darul de lângă

Kiev. Acum vre-o doi ani începusem să public în revistele din București și primele capitole din volumul următor, cu gândul de a merge cu povestea până la plecarea corpului de voluntari din Kiev, iar al treilea volum să-l dedic, ca și d. Bocu, epocii de după Unire. Prin urmare, de ce vrea d. Bocu să vadă numai decât un atentat în perspectivă din partea mea?

Cu acestea, obiectul de discuție dintre d. Bocu și mine a fost lămurit, în proporție de 75%. Este și acesta un rezultat când ai de aface cu severul d. Bocu.

Dar codicilul etalat pe 13 coloane de tipar se ocupă prea mult de persoana mea, scaldându-mă într'un imens lac de calificative și insulte din care, se vede treaba, că numai spiritele revoluționare beau. La unele din acestea trebuie să răspund, oricât îmi repugnă sistemul d-lui Bocu, de a-mi scrie eu însumi biografia.

Scriind d-lui Petru Sfetca, d. Bocu zice că nu-mi face onoarea să-mi răspundă mie, dar de pe la mijlocul scrisoarei și până aproape de capătul ei, d. Bocu uită de d. Sfetca și mi se adresează mie, în o r a t i o n e c t a, punându-mi fel de fel de întrebări, luate, fie dintr'o fantezie prea bogată, fie dintr'o supărare prea adâncă. Iată cum mă prezintă d. Bocu redactorului său, d-lui Petru Sfetca:

Intâi îmi remarcă calitățile fizice, spunând că sunt bondoc, — ce oroaie, Doamne Dumnezeu! —; că am fost slugă la zece partide; că sunt de o veselie prefăcută; că am acumulat o imensă doză de răutate pe care o revărs acuma asupra d-sale; că am fost slugă la colonelul Pietraru la Kiev; că am fost candidat în alegerile parlamentare pe lista oficială a lui Take Ionescu—Averescu; că sunt aciuit într'o siujbă de către noul regim politic; că n'am făcut absolut nimic pentru Banat care să-mi justifice calitatea de bănățean; că îmi place zeflemeaua, etc. etc.

Am înșirat aci numai calificativele și caracterizările principale și pe cari opinia publică le poate verifica cu ușurință, — lăsând la o parte insultele grosolane, căci de foarte multă vreme d. Bocu nu mă mai poate insulta, nici pe mine, nici pe mulți alții, — deoarece și acestea au darul să ridice perdeaua din fața atelierului d-lui Bocu, unde se scrie istoria contemporană a Ardealului și Banatului, ca și biografia oamenilor lor.

Din toate calificativele cu cari mă „onorează” d. Bocu, numai primul este adevărat. Sunt bondoc, fiindcă așa am fost zidit dela natură. Dar până în prezent, m'a ferit Domnul de nevoia de a mă duce la Lindewiese ca să mă subțiez.

Sluga nu am fost la nici un stăpân po-

litic, căci slugile politice se plătesc cu leafă și onoruri, iar nu cu sufletul. Pe vremea „Tribunei” am fost student universitar și înfocat cititor al ei. La Kiev am fost sublocotenent voluntar, modest șef de birou, dactilograf și interpret, iar colonelul Pietraru era comandantul meu imediat. D. sublocotenent Bocu, retras de pe front, a fost trimis la Kiev, tot în uniformă, de către ministerul de interne, să scrie la gazetă și să facă politică externă. După teoria d-lui Bocu, sublocotenent și diplomat, raportul de sublocotenent și colonelul comandant este acela de slugă. Dar atunci, cum să calificăm pe sublocotenentul Bocu, care aparținea Ministerului de Interne și făcea politică externă?

În Banat am făcut politică cu Avram Imbroane și apoi cu Octavian Goga, pe care l'am urmat cu gândul și fapta de când am citit în „Tribuna” din Arad „Copiii Nimănu” care erau studenții universitari. Din Siberia, scriind lui Cassian Munteanu la București, la 8 Iunie 1916 (scrisoare apărută în ziarul „România-Mare” din București, la 7 August 1916) și pe care am încadrat-o și în „Prizonier la Ruși-Rob la Unguri”, am adăugat: „pe d. Goga îl salută copiii nimănu”. Argentoianist, liberal și național-țărănist, știe întreg Banatul că nu am fost și atunci de unde îmi atribuie zece partide? Am candidat, pentru întâia oară, în anul 1922, în opoziție, atunci când d. Bocu s'a ales la Belint, fără contra-candidat oficial din partea Partidului Liberal, luând mandatul în luptă cu avocatul Constantin Manea, liberal-dizident.

D. Bocu nu-mi iartă nici firea veselă, dar n'am ce-i face. Aici operează tradiția, rolul celor zece generații de bănățeni. Veselia este caracterul de bază al românului bănățean, ceeace ne și deosebeste de ardeleni. Această însușire a noastră mi-a dat prilej să lansez gluma, că ardelenii vor să cucerească Țara Românească cu politica, iar bănățenii cu veselia și cântecul. Vorbă răstită nu s'a auzit în Banat decât odată cu debarcarea revoluționarului d. Bocu.

D. Bocu crede că, am adunat o mare doză de răutate, pentru că Goga nu m'a făcut beneficiar al guvernărilor sale. Dacă aceasta ar fi adevărat, atunci normal ar fi să mă vedeți și pe mine la masa de disecție a memoriei lui Goga, oferind d-lui Bocu bisturiul cel mai ascuțit pentru radicala operație ce și-a propus. Dar așa suntem noi, cei lipsiți de caracter politic, ne războim fără nici un scop utilitarist, în loc să fim simpli privitori și să ne degajăm cu: „n'am văzut, n'am auzit”. Probabil, în tabăra celor cu caracter politic, așa se întâmplă.

Că n'am făcut nimic pentru Banat, că bănățanismul meu este numai din naște-

re, — nu eu sunt acela care trebuie să mă pronunț. Deviza mea în viață a fost să muncesc pe tăcute, așa cum ne învăța Carlyle, autorul preferat al d-lui Bocu al meu. În aproape un sfert de veac am polemizat decât de două ori: odată cu d. Nichifor Crainic, cărui i s'a părut la un moment dat, că intelectualii din provincii fac carieră prin simplul fapt al nașterii și pe cari i-am luat în apărare la stăruința prietenilor d-lui Bocu din întâmplare, sunt și ai mei; a doua oară acum, întru apărarea memoriei lui Goga. Prin urmare, nimeni nu poate spune că aș fi trăit din polemici, sau vre-o altă manifestare zgomotoasă.

D. Bocu greșeste când presupune „sunt aciuit” pe undeva, de către noul regim. Îi asigur că, sunt exact același profitor ca pe vremea lui Goga. Oamenilor nu le-am cerut niciodată nimic și mi-au dat nimic. Cel Atotputernic mi-a dat sănătate de „bondoc” și răpăre la muncă, lucru pentru care îi mulțumesc cu smerită recunoștință.

Zeflemeaua mi-a plăcut și îmi plăcea fiindcă, altfel, n'aș fi bănățean. În schimb, însă, n'am practicat-o și cu atât mai puțin aș fi vrut să o întrebuintez în raport cu d. Bocu. Cazul d-sale este cu mult mai serios de cât să poată fi tranșat printr'o simplă zeflemea.

La reinhumarea rămășițelor părinților, repatriate, ale lui Eftimie Murgu în Lugoj, d. Bocu s'a adresat unui grup de prieteni politici cu întrebarea: dacă, în ordine intelectuală, dela punct de vedere al chindeal, iar în cea politică dela Murgu Banatul a mai dat vre-un om de mare calibru până la d-sa? Partizanii săi au dat coate, au clătinat din cap, ceeace în românește ar fi un răspuns negativ, dar pe turcește unul pozitiv. În loc să-i spun dânsului, au spus la lume, că Tichindeal avea gură de aur, — cum l'a caracterizat însuși Eminescu, — și că Eftimie Murgu a renunțat la popularitate pentru aureola de glorie, profetind cu zece de ani mai devreme și în opoziție cu opinia politică oficială a ardelenilor, că meșajia sârbească pentru Banat, făcând să pătrunde tălcul acestei întrebări a d-lui Bocu, literatura sa politică nu poate să înțeleasă.

Însfârșit, pentru a se vedea că se scrie și altfel memorii, să-mi fie îngăduit să pomenesc aci „Amintirile deli Luceafărul” ale d-lui Octavian C. Tăzlaşoanu, publicat în Martie 1936 (editura Bucovina, București), care se găsește cam în aceeași situație cu d. Bocu. Tăzlaşoanu a fost prieten și colaborator cu Goga la revista „Luceafărul” din Rădăpeșta, mai târziu și colaborator politic, pentru că, în ultimii zece ani să găsească în tabără adversar cu Goga. Dar când d. Tăzlaşoanu a luat toacă în mână, el a înțeles să oficieze ca un adversar Preot, uitând că a fost vreodată adversar politic cu Goga, făcându-ne să și după 30 de ani, să retrăim fiorii mizericordentului din epoca de înălțare politică și culturală a Ardealului și Banatului. Și, Doamne, câte amărăciuni s'au acumulat în sufletul d-lui Tăzlaşoanu, acest mare nedrăptătit al Țării și al vieții? Totuși, din condeiul lui nu vorbește decât o ușoară melancolie pentru pierderea atâtor idealuri avântate și nerești. Accentele lui de duioșe mișcări și înaltă sufleteste pe toți cei ce le citesc.

Când oficează Marele Preot al scrisorilor politice bănățean, d. Bocu, împreună cu său nu se vede decât tranșarea în gradat, un materialism istoric din mijlocul cărui numai d-sa a reușit să scurtească.

Avem în față deci, două contribuțiuni istorice, scrise de pe poziții adverse: Octavian Goga și prietenii din opoziție diferite: una dela „Luceafărul” care a fost prefața „Tribunei” de mai târziu, alta dela „Tribuna”, prietenii și colaboratorii. Comparările, intelectuale și literare, și nu vă va fi greu să faceți deosebiri între abstracțiile cosmice istorice și vulgare creașteri electorale.

P. NEMOIANU

Organizarea Gărzilor Naționale din plasa Lipova

La 8 Septembrie s'a desfășurat în cadrul unei însuflețite serbări organizarea Gărzilor Naționale din plasa Lipova, la care au luat parte toți notarii, primarii satelor și un frumos număr de țărani îmbrăcați în haine de sărbătoare.

La orele 10, d. colonel Madancovici, comandantul Gărzilor Naționale din Timișoara, însoțit de d-nii: căpitan Ioa Ursu, comandantul Gărzilor din județul Timiș-Torontal, N. Galetaru, secretarul comandamentului și Jivan, secretarul comandamentului de județ, au fost întâmpinați în fața primăriei de reprezentanții

autorităților în frunte cu d. Georgescu Eugen, secretarul plasei și d. Roșu Gheorghe, primarul orașului.

La orele 11 s'a oficiat un serviciu divin de către venerabilul preot Dăbău Vasile, răspunsurile fiind date cu multă măiestrie de către corul bărbătesc din Lipova. Părintele Dăbău, prin cuvinte adânc simțite, arată rostul și importanța Gărzilor Naționale, îndemnând pe toți cetățenii să se înscrie în această patriotică instituție.

Urmează cuvântările d-lor: Georgescu Eugen, secretarul plasei, căpitan Ursu și a colonelului Madancovici.

INFORMAȚIUNI

Istoricul zilei

— În 10 Septembrie 1599, marele Voevod Mihai Viteazul a asediat Nicopole.

— La 10 Septembrie 1872 Avram Iancu cel mai vestit tribun român Ardelean, Craișorul munților noștri, moare nebun de durerea neamului său, la Baia, pe-o bancă de piatră.

— În 10 Septembrie 1902 a murit George Filipescu- mareșalul palatului de pe timpul Regelui Carol I.

— În 10 Septembrie 1907 Aurel C. Domșa a fost condamnat la 8 luni temniță și 1200 coroane amendă pentru un articol publicat în „Unirea”, iar V. Nițescu la 8 zile temniță și 40 coroane amendă pentru un articol publicat în „Orizontul”.

— La 11 Septembrie 1382 moare împăratul Ludovic cel mare.

— În 11 Septembrie 1697, Eugen de Savoia zdrobește la Zenta armata Turcoască. E cea mai strălucită victorie a imperiilorlor asupra Turcilor, repurtată de un român.

— În 11 Septembrie 1780 a apărut gramatica românească a lui Micu și Sincai.

— În 11 Septembrie 1877 sosește în Capitala trei tunuri cucerite de la Turci de glorioasa armată română. Două din ele și aeră străjuesc la statuia lui Mihai Viteazu.

— În 11 Septembrie 1919 s'a semnat la St. Germain tratatul de pace cu Austria.

— La 12 Septembrie 100 d. H. Plinius cel Tânăr cetește în Senatul Roman proiectul făcut de împăratul Traian contra Dacilor.

— La 12 Septembrie 1683 armatele turcoști aliate cu ale lui Zapoll, regele ungurilor, ale lui Duca Domnul Moldovei și Serban Cantacuzino al Munteniei, au fost zdrobite sub zidurile Vienei de armata Germană aliată cu a lui Ioan Sobieschi.

— La 12 Septembrie 1803 s'a întemeiat Seminarul dela Școala.

— În după masă zilele de 12 Septembrie 1916 a fost primul atac al avioanelor Germane asupra Bucureștiului. Intre victimele atacului asupra Bucureștiilor din 12 Sept. 1916 a fost și pictorul Romano, una din speranțele artei românești.

— Excelența Sa dl. Rezident Regal răspunde dlui Colonel Madancovici, Comandanul Gărzilor Naționale din Ținutul Timiș. Domnule Comandant, Vă mulțumesc din inimă pentru frumoasele cuvinte ce mi-ați adresat telegrafic dela Jimbolia, cu prilejul organizării gărzilor naționale din acea localitate. Vă asigur și pentru viitor de acelaș sprjin neprecupețit în toate străduințele DVoastră patriotice, de a înființa și organiza pe temelii solide admirabila instituțiune a gărzilor naționale, chemate să contribuie și ele la creșterea și consolidarea României Noui, așa cum o vede iubitul nostru Suveran, Majestatea Sa Regele Carol al II-lea. Sănătate, Rezident Regal Dr. Alexandru Amra.

— Un comunicat al Ministerului Aerului și Marinei: În conformitate cu art. 13 din Legea A. A. T., toate autoritățile, instituțiile, întreprinderile de orice fel, blockhausurile, localurile publice și chiar proprietarii de imobile, sunt obligați a-și organiza apărarea pasivă pe cont propriu. Organele de control ale M. A. M. prevăzute de art. din legea A. A. T., au început verificarea pe teren a lucrărilor și dresarea Proceselor Verbale prevăzute de art. 63 și 65 din Legea A. A. T. referitoare la sancțiuni. Ministerul Aerului și Marinei invită pe cei vizitați de art. 13 din Legea A. A. T., să treacă la realizări, fără a aștepta sancțiunile legii.

— Locuri libere în gimnaziul Babeș din Timișoara. Direcțiunea gimnaziului teoretic „V. Babeș” din Timișoara comunică, că mai sunt locuri libere pentru înscriere la cl. I. și IV.

Grădina - Lloyd
și
Taverna - Lloyd
deschisă
Muzică - Program - Dans

— Deschiderea festivă a cursurilor școlile secundare din Timișoara. Sâmbătă dimineața a avut loc deschiderea solemnă a anului școlar în școlile secundare. Peste tot ceremonialul a fost cel străjeresc. După ridicarea pavilionului național comandantii de stol au arătat însemnătatea zilei. S'a remarcat la unele școli absența a foarte multor elevi. În Special la Școala Normală, mai mult de jumătate din elevi nu s'au prezentat încă, reținuți desigur la munca câmpului. Se resimte și absența profesorilor și a personalului administrativ concentrat.

— Svonul neîntemeiat despre lipsa de hârtie. Verificând la reprezentanța generală a Oficiului de Hârtie zvonul, înregistrat și în presă, despre o iminentă lipsă a hârtiei de tipar, ni s'eu comunicat următoarele: Livrările din depozitul local se fac fără restricții. Comenzile noastre dela fabricile de hârtie se execută în termen normal. Intârzierile eventuale, datorite lipsei de vagoane, se produc în fiecare an la epoca această. Ele nu întrec prevederile noastre, așa încât consumatorii nu le pot simți.

— Noul șef al biroului judiciar al poliției, D. comisar Popescu Dimitrie, bine cunoscut în cercurile locale, fiind numit șef al biroului judiciar al Chesturii de poliție, și-a luat postul în primire.

— Important pentru soferii timișoreni. Se aduce la cunoștința tuturor soferilor profesioniști și amatori din Continentul 1911, 1912, 1913, 1914, 1915, 1916, 1917, 1918 și 1919 fără serviciu, să se prezinte imediat cei din raza orașului Timișoara, în fata Comisiei Militare de rechiziții care funcționează la Pădurea Verde din Circ. II, Strada Octavian Goga.

Cei cari nu se vor prezenta vor fi așpru sancționați.

— Examenе pentru mecanicii agricoli. Pentru examinarea mecanicilor agricoli, se institue o comisie pe lângă Camera de agricultură care se compune din d-nii: ing. Simion Grecu dela Inspectoratul de Geniu Rural agricol al Ținutului, ing. Sandor dela Serviciul Tehnic județean și un profesor dela liceul industrial care după toate probabilitățile va fi d ing. St. Ardeleanu.

— Dr. S. Crăciun, urolog, reintors din concediu, consultă din nou Bulev. Berthelot 3.

— Beiv scandalagiu. Eri a fost înaintat poliției țiganul Boț Dănilă, din colonia muncitorilor, pentru faptul că în stare de ebrietate, a spart un geam dela cârciuma „Burcuș”, din cartierul Fabrică.

— Dificultățile comerțului ou cărți școlare. În ziua de Sâmbătă fiind deschiderea cursurilor la școlile secundare, toate librăriile din Timișoara au fost asaltate de școlari și părinți. Din nenorocire ei n'au putut fi serviți fiindcă cele mai multe cărți n'au sosit încă dela edituri. Cauza întârzierii acesteia este suprimarea creditului 60-90 zile ce se acorda până acum librărilor. Anul acesta atât editorii de cărți școlare cât și fabricanții de rechizite pretind plata anticipată în numerar a livrărilor. În cărți folosite librăriile au făcut afaceri bune. Prețurile acestora ca și ale rechizitelor obișnuite nu s'au schimbat.

— Examenе de corigență la Cursurile profesionale de ucenici din Timișoara. Examenе de corigență, la Cursurile Profesionale pentru ucenicii industriali din Municipiul Timișoara, se țin în ziua de 11 Septembrie a. c. (Luni la orele 8 dimineața).

Toți ucenicii industriali, cari au cercetat Cursurile școlii de ucenici în anul școlar precedent, și au obținut nota insuficient la una sau două materii, se vor prezenta la aceste examenе de corigență, la caz de neprezentare vor fi declarați repetenți.

Înscrierile încep în ziua de 15 Septembrie a. c. și durează până la 25 Septembrie, deci toți patronii din localitate sunt invitați ca în timpul arătat mai sus, să-și înscrie la școală ucenicii aflați în atelierile lor, căci la caz contrar vor fi urmăriți conf. Legii pentru pregătirea profesională și exercitarea meseriilor. Cursurile vor începe la 1 Octombrie 1939.

Revizuirea supușilor străini cari exercită profesii în România

București, 10 (SIR.) — Ministerul Muncii a dat o deciziune, prin care la 1 Octombrie începe revizuirea situației supușilor străini, care își exercită profesia în România și cărora le expiră termenul de ședere în țară până la 31 Decembrie 1939.

Pe lângă cei de mai sus, la revizuirea din acest an va trebui să se mai prezente spre a li se aranja situația, toți cei care

conform Decretului No. 4072/1938 au fost considerați supuși streini, adică cei care în urma revizuirii cetățeniei au pierdut calitatea de cetățean român, sau cei cari nu fac dovada naționalității române, sau nu au nici un fel de act de călătorie eliberat de un stat strein. Depunerea actelor se face până la 25 Septembrie a. c.

Din Eparchia Lugojului

Deprinderi sufletești pentru preoți și mireni — Solemnitatea introducerii noului paroh al Lugojului

Lugoj, 10. — Toate acțiunile cari contribuie la refacerea morală a poporului român le putem considera ca evenimente de mare importanță în viața lui sufletească, deoarece această refacere este temelia vieții lui naționale și edificând pe această temelie acest popor va fi viguros și rezistent între cele mai grele împrejurări.

Pentru aceasta și deprinderile sufletești ce s'au ținut în zilele acestea la eparhia rom. unită a Lugojului cu drept cuvânt au fost evenimente cari au eșit din cadrele obicinuitelor de toate zilele, ba putem zice că ne fac să sperăm cu încredere în forța de vitalitate și rezistență sufletească a poporului român.

În acest scop s'au ținut în zilele de 7—11 August a. c. deprinderi sufletești pentru doamne conduse de președintele Reuniunii diecezanе de misiuni Dr. Nicolae Brinzeu prepozit.

Predicele au fost ținute de S. S. Dr. Petru Suciș paroh II în Lugoj ajutat fiind de președintele reuniunii.

La aceste exerciții spirituale au luat parte 36 doamne și d-șoare din cuprinsul eparhiei și din orașul Lugoj. Soții de portopopi, preotese, profesoare, funcționare, soții de negustori, maestri și agricultori au dat dovadă de o disciplină exemplară în decursul acestor exerciții.

Internate în conviciul diecezan au petrecut în silentiu strict, adâncite în meditații și rugăciuni timp de 42 zile, spre cea mai mare mângăiere a P. S. S. Episcopului Ivan.

Nu mult după aceasta la 21—25 August s'a ținut deprinderile sufletești pentru preoți.

Amăsurat dorința P. S. S. Episcopului diecezan la aceste exerciții au participat un număr neobișnuit de mare al preoților din eparhia Lugojului, 73 preoți în frunte cu P. S. Sa Episcopul înconjurat de canonici și protopopi, au luat parte la aceste deprinderi, cari în decurs de patru zile au petrecut momente de reculegere și refacere sufletească, de fortificare în lupta vieții pentru apărarea și mântuirea sufletelor, a bisericilor și a neamului.

Aceste exerciții au fost ținute în cadrul Reuniunii diecezanе de misiuni.

Predicele și instrucțiunile religioase

a fost ținute de Dr. Cornel Chiov călugăr iezuit.

Numărul impunător al participanților, predicele mult edificatoare, serviciile divine înălțătoare de inimi și silențiul adânc în tot impul exercițiilor, au lăsat urme nesterse în inimile tuturor.

Vineri în 25 August la sfârșitul acestor exerciții toți participanții s'au cumințec în biserica catedrală, primind această sfântă taină din mâna P. S. Sale care înconjurat de un sobor impunător de preoți a sfintit întru diacon pe clericul Gheorghe Mitruțiu.

În vorbirea de adio ținută în sala cea mare a reședinței episcopale P. S. Sa a adresat preoțimei prezente cuvinte cari a provocat momente înălțătoare de inimi și s'a făcut apel la împlinirea datoriilor preoțimei noastre față de biserică și neam în aceste vremuri istorice.

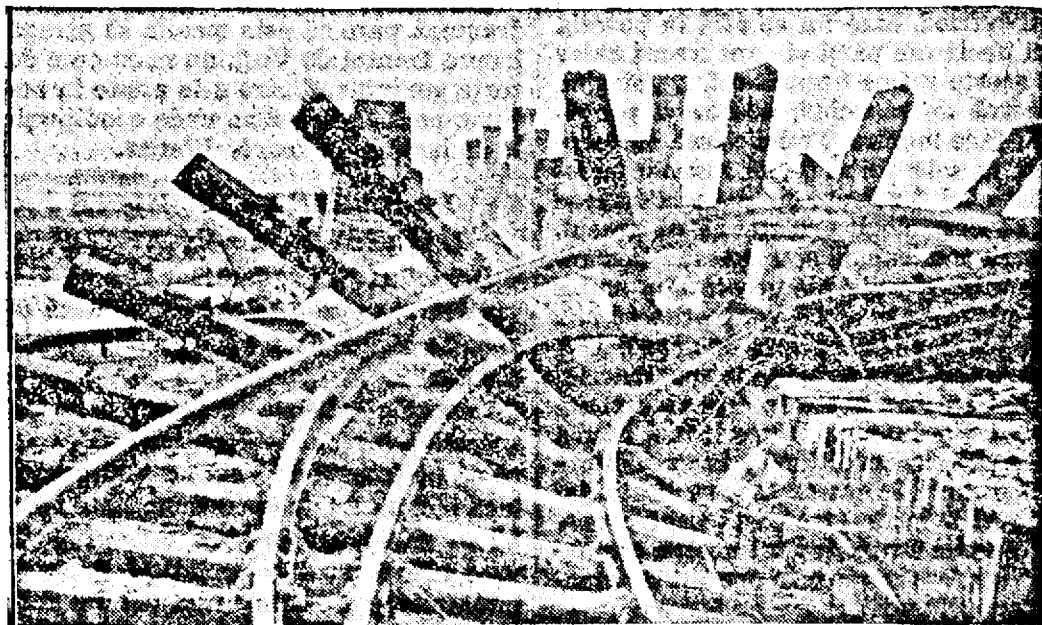
Duminecă în 3 Septembrie a. c. s'a făcut în biserica catedrală din Lugoj introducerea parohului II din Lugoj Dr. Geta Suciș.

În cadrul liturghiei la care a cântat corul „Lyra” de sub conducerea profesorului Ioan Bacău, s'a făcut aceasta introducerea de către protopopul Romul Stoica în prezența P. S. Sale Episcopului, a autorităților exclasiastice civile și militare în frunte cu prefectul județului d. colonel Panait Boitan, d. Dr. Ionel Dobrin, primarul orașului, d. colonel Teodor Cernău, Dr. Nicolae Sintescu paroh ortodox și a unui public numeros.

Atât vorbirea de introducere a protopopului cât și răspunsul corului paroh a lăsat cea mai bună impresie asupra celor prezenți, prin accentele de însufletire roânească adresate de cel sârbătorit autorităților, în formă de legământ și vot pentru activitatea sa pastorală și națională în viitor.

După liturghie s'a aranjat o masă comună la restaurantul Dacia onorată cu prezența P. S. Sale Episcopului Ivan. Au vorbit Dr. Nicolae Brinzeu prepozit, Dr. Fabin Geleșianu adv., P. Popescu chestor, pentru cel sârbătorit cărora le-a răspuns cu multă mențiune Pse-niaminul clerului central rom. unit din Lugoj.

VIDE

Pod de scale șerată aruncat în aer după retragerea Polonezilor.

ULTIMA ORA

Situația pe frontul de est la 10 Septembrie

Ocuparea Varșoviei din punct de vedere strategic
nu ar avea consecințe importante

Berlin, 10 (Rador). — Agenția D. N. B. dă următorul comunicat al Marelui Cartier General al armatei germane: Și în cursul zilei de ieri retragerea trupelor polone bătute pe toate fronturile a continuat. Atacând adeseori ariergarda inamicului avangardele trupelor rapide germane au ajuns la Sandomierz și la Varșovia. Ele au atins Vistula în mai multe puncte și au pătruns în cursul după amiezii prin partea de Sudvest în capitala Poloniei. În Polonia de Sud au câștigat teren dincolo de râul Wisłok spre Est după mai multe lupte, iar trupele motorizate au ajuns la Rzeszov. În apropiere de Sandomierz am reușit spre Est să înaintăm pe Vistula în direcția Lublin. La Vest de Vistula am ocupat localitățile Zwolen și Radom.

Mai spre Nord, în apropiere de Gara Kalwarja, înaintarea noastră a ajuns la Vistula. Orașul Lodz va fi ocupat astăzi de unitățile care operează din flanc, cele mai multe trupe care luptă în acest sector urmărind pe inamicul care fuge se apropie de acest oraș din două părți. Provincia Posen continuă să fie ocupată în mod sistematic fără rezistența inamicului. La Nor-Est de Varșovia inamicul a fost zvârlit dincolo de râul Bug la Wyszok spre Est. Armata aeriană a acționat toată ziua stăcând mai ales căile de retragere ale armatei polone la Vest de Vistula și la Est. Cu excepția a câtorva avioane de vânătoare ce și-au făcut apariția deasupra podurilor de pe Vistula dintre San-

domierz și Varșovia, armata polonă a stat complet inactivă.

Pe frontul de Vest avioane franceze, care sbureau deasupra teritoriului german, au fost doborâte.

Paris, 10 (Rador). — Ziarul „Le Journal” scrie: Este posibil ca Germanii să ocupe Varșovia, această ocupație ar fi pentru Polonezi o grea încercare, care ar pși un profund ecou în inimile tuturor Francezilor. Din punct de vedere strategic și chiar politic acest eveniment nu ar avea consecințe importante. Guvernul polon a fost transferat la Lublin. Armata polonă, concentrată pe un front mai mic, va putea să opună înaintării germane o barieră mult mai eficace.

Obiectivul fixat de Reich a fost atins

Führerul a ordonat ca începând de azi operațiunile să fie reduse
la linia frontierei politice a Germaniei

Berlin, 10 (Rador) Agenția DNB transmite: Grație înalțării neinterupte a forțelor germane pe teatrul oriental al războiului frontiera germană este definitiv asigurată și pentru totdeauna. Comandamentul suprem al armatei a făcut cunoscut

Führerului că numai este necesar ca puterea executivă în interiorul frontierelor de Răsărit ale Germaniei să fie exercitată de armată. Pentru motive tehnice, situația actuală trebuie să mai dureze în Silezia și în Nord de Oder.

În consecință Führerul a ordonat ca începând de astăzi limita posterioară a terenului de operațiuni să fie redusă la linia frontierei politice a Germaniei, cu excepția Sileziei și a regiunii situate la Nord de Oder.

„Mașina de războiu” a Franței face minuni, dar ea trebuie să lupte împotriva unei fortărețe Un nou atac al avioanelor engleze împotriva coastelor germane

Paris, 10 (Rador). — Presa franceză de Sâmbătă dimineața se ocupă în special de desfășurarea operațiilor militare. „Le Petit Parisien” scrie:

Am înaintat în prima parte a organizațiilor liniei Siegfried, după ce am traversat teritoriul dintre liniile Maginot și Siegfried, care nu se află în posesia nici uneia din părți și am trecut chiar de aceste prime organizații. „Mașina noastră de războiu”, admirabil pregătită, face minuni. Trebuie însă să repetăm, că este vorba de un războiu împotriva unei fortărețe și deaceia trebuie să aducem elogii armatei ce dă atacul, pentru admirabilul său curaj. Comandamentul și unitățile ce compun unitățile angajate în luptă, vor merita admirația tuturor francezilor, în special a foștilor luptători, cari în timpul marelui război au luat parte la apărarea și reluarea Verdunului. Cucerirea a câțiva kilometri, în condițiile de rapiditate și siguranță în care a fost realizată, înseamnă o încurajare certă pentru operațiile ulterioare. Inaltul nostru comandament urmărește prin operațiile actuale două scopuri:

1. Stabilirea solidă a pozițiilor noastre de avangarde, pentru a da suficient spațiu liniei Maginot și

2. Să interzică marelui stat major german trimiterea de noi divizii pe frontul din Polonia.

„Excelsior” declară: Toată tactica franceză pare că este menită să atragă înspre frontul de Vest, un maximum de forțe germane, dintre cele aflate în acțiune pe frontul polon, unde condițiunile de luptă sunt foarte diferite.

LA BERLIN SE DESMINTE INAINȚAREA FRANCEZILOR

Bruxelles, 10 (Rador). — Agenția Havas retransmite o telegramă primită de agenția Belga dela corespondentul său din Berlin.

Cercurile oficiale germane — spune această telegramă — continuă să ne lăre că pe frontul de Vest nu s'au produs încă nici un fel de operațiuni. Este posibil — se adaugă în acele cercuri — că vreo câțiva soldați izolați să fi trecut întâmplător și că în urma acestui fapt

să se fi produs în unele puncte mici încercări. Despre o ofensivă în curs nu se poate însă vorbi, după cum nu se știe nimic despre vreun atac pe care l-ar fi efectuat un număr de 70 de tankuri franceze.

AVIOANELE ENGLEZE AU FACUT O NOUA INCURSIUNE DEASUPRA GERMANIEI

Berlin, 10 (Rador). — Agenția DNB transmite: Avioane dușmane venind din direcția Nordvest s'au apropiat astănoapte de regiunea de Nordvest a Germaniei.

În regiunea litoralului inamicul a fost atacat de tunurile antiaeriene germane. Avioanele s'au retras spre Sudest, fiind nevoite să sboare peste teritoriul Olandei. Nici o bombă n'a fost aruncată. Avioanele de vânătoare germane au urmărit pe inamic până la frontiera olandeză. Un avion britanic a fost doborât. Echipajul, compus din cinci oameni s'a salvat cu parașutele și a fost arestat.

Numiri, avansări și transferări în Ținutul Timiș

Timișoara, 10. — În ținutul Timiș s'au făcut următoarele numiri, avansări și transferări de funcționari:

JUDEȚUL ARAD

D. Tiberiu Vuia, avocat, șef de serviciu cl. II la prefectura Arad, declarat definitiv în funcțiune.

D. Petru Pepa, subșef de birou cl. I la prefectura Arad, avansat subșef de birou cl. I.

D. Ion Adelman, subșef de birou cl. I la pretura Radna, transferat la prefectura Arad.

D. Dumitru Streza, secretar comun în Rovine jud. Arad, transferat la prefectura Arad în calitate de impiegat cl. I.

JUDEȚUL CARAȘ

D. Liviu Coca, impiegat cl. I la prefectura județului Caraș, avansat subșef de birou cl. II.

D. Adam Bunghiu, impiegat cl. I la serviciul sanitar al orașului Oravița, transferat la prefectura Caraș.

D-na Cornelia Bunghiu, impiegată cl. II la prefectura Caraș, avansată impiegată cl. I.

D-na Maria Craiovan, definitivată impiegată cl. II la prefectura Caraș.

JUDEȚUL HUNEDOARA

D. Victor Winkler, șef de birou cl. II la prefectura Deva, avansat șef de birou cl. I.

D. Mihai Georgescu, subșef de birou cl. I la prefectura Deva, avansat șef de birou cl. II.

D. Ion Balomiri, subșef de birou cl. I la pretura Brad, transferat la prefectura Deva.

D. Septimiu Munteanu, subșef de birou cl. I la prefectura Deva, avansat șef de birou cl. II.

D. Oliviu Berinde, impiegat cl. I la prefectura Deva, avansat subșef de birou cl. II.

D. Ilie Tăulescu, impiegat cl. II la prefectura Deva, avansat impiegat cl. I.

D. Silviu Samoilescu, impiegat stagiar la pretura plasei Hunedoara, transferat la prefectura Deva.

JUDEȚUL SEVERIN

D-na Elisabeta Preda, subșefă de birou cl. I din administrația centrală a Ținutului Timiș, transferată la prefectura Severin.

D. Iacob Smultea, orfan de război din Teregova jud. Severin, numit impiegat stagiar la pretura Caransebeș.

JUDEȚUL TIMIȘ-TORONTAL

D. Emil Damian, impiegat cl. I delă prefectura Timiș-Torontal, avansat subșef de birou cl. II.

D. Floria Crișan, subșef de birou cl. II la serviciul sanitar al județului Timiș-Torontal, transferat la prefectura județului.

D. Nicolae Vesa, din comuna Cernăuți jud. Arad, numit impiegat stagiar la prefectura Timiș-Torontal.

Un automobil s'a prăbușit într-o prăpastie

Tecuci, 10 (SIR.) — O mașină de turism condusă de șoferul Budelca, având patru pasageri, în dreptul comunei Crocești, s'a răsturnat într-o prăpastie. De sub dărâmături au fost scoși morți Werner Fischer și ajutorul șoferului Gheorghiu, iar Solomon Blum și Mendel Fischer și șoferul au fost grav răniți.